

Jaunimo Centras
5620 So Claremont Ave.
Chicago IL 60636

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 OCTOBER – SPALIO 14, Nr. 39

DIRVA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

AMERIKOS LIETUVIŲ PARLAMENTE

Dr. Jonas Jasaitis

Pakvietimą dalyvauti JAV Lietuvių bendruomenės XV-osios tarybos sesijoje sutikau su nemažu susidomėjimu. Nors išvykti iš redakcijos yra labai sunku, teko ieškoti kokios nors neįprastos išeities. Kai rugsėjo 26-osios, penktadienio ankstų rytą mūsų administratorius pravėrė duris, pirmiausia pusiau juokais, užklausė:

– Tai nuo vakar esi čia, ar jau ši rytą suspėjai ateiti?

Tačiau tuoj pat jis viską suprato ir be atsakymo. Apie tai bylojo sumontuoti laikraščio puslapiai ir iš nuovargio gal kiek jau drebančios mano rankos. Deja, tokia mūsų redakcijos darbo kasdienybė...

Po kelių valandų automobilis, kuriuo iš Klyvlendo vykome trise, jau bėgo 76-uoju greitkelio. Mūsų valstijos lygumas netrukus pakeitė kalvotas Pensilvanijos gamtovaizdis, kai kur jau pradėtas marginti nuostabiomis rudens spalvomis. Čia kažkur, už šių kalnelių prieš daugiau kaip 100 metų jau darbavosi lietuviai angliakasiai, fabrikujuodamieji, artojai. Kažkur, gal net visai netoliese, liko kapeliai, kuriuose paprastūmis lietuviškomis raidėmis įrašyta: "... gimė ... metais, mirė ..." Tie pirmieji ateiviai,

seniai besilisintys ant Amerikos kalnelių, kai kur jau gerokai apleistose kapinaitėse, per visą gyvenimą nepamiršo savo kalbos, tautiškų dainų, vaikystėje ir jaunystėje matytų gimtosios Lietuvos vaizdų bei toli pasilikusiu artimųjų veidų. Užbėgdamas gerokai į priekį, pasakysiu, kad ir dabar Filadelfijoje teko pamatyti tų išeivių palikuonį – trečiosios, o gal net ketvirtos kartos lietuvių – kunigą, kuris labai gražia lietuvių kalba prabilo per šventąsias Mišias tokioje neįprastoje vietoje – "Westin Suites" viešbučio salėje. Štai iš kokių žmonių reikia mokytis tikrojo tautiškumo! Tegu visada padeda tau Dievas, taurasis Filadelfijos lietuvi, kuris užaugęs labai labai toli nuo protėvių žemės, išsaugojai nepakartojamą meilę Lietuvai. Tos Mišios liks atmintyje kaip viena iš labai gražių gyvenimo akimirkų...

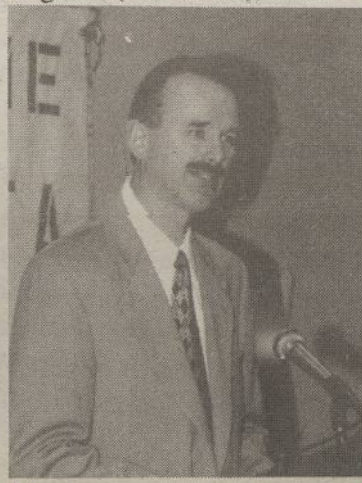
Per visą kelionę mus lydėjo lietuviška muzika, nes puikų garsą juosčių rinkinį buvo pasiėmusi bendrakeleivė psichologė Dalia Puškorienė. Kartu važiojo ir naujoji LB Tarybos narė – mokytoja Irena Giedraitienė-Gedris. Ne tik klausėmės, bet neretai ir patys bandėme pritarti

Dalis JAV LB Krašto valdybos narių: Mike Mikolaitis, pirmininkė Regina Narušienė, Birutė Jasaitienė, sesuo Margarita (Bareikaitė), Jūratė Budrienė, Ramutis Pliūra

Sesiją sveikina: meras Edward Randell

LR ambasadorius JAV-ose Stasys Sakalauskas

Kanados LB pirmininkas Algirdas Vaičiūnas

Aleksui Lemanui, Viktorui Malinauskui, Alfredui Šalčiui ir jo seseriai. Kai po kokių septynių valandų važiavimo sustojome trumpam poilsiui prie vaizdingame slėnyje išsikūrusios užkandinės, bėmankštindami kiek nutirpusius sąnarius, klausėmės savęs: "Ar skambėjo kada nors tarp šių kalnų lietuviškoji daina? O gal mes ir dabar užtraukim kokią nors sutartinę?"

Kai vėl sėdom į automobilį, net nepajutome, kad jau ... pravažiavome Filadelfiją. Nieko nepadarysi, teko grįžti. O paskutinis kelionės nuotykis laukė visai šalia numatyto viešbučio. Likus keliolikai metrų, pasukome į dešinę, nes tikėjomes patekti į nakvynės namų kiemą. Tačiau patekome į dar vieną, tik jau gerokai tamsos paslėptą greitkėlį. Rodos, sustotum ir nueitum tuos kelis metrus, bet kelias negailestingai veda tolyn...

Nieko baisaus, teko ieškoti artimiausios galimybės apsisukti. Užtat viešbutyje iš karto pakliuvome į lietuvių būrį. Prie keltuvo pirmiausia sutikome Ardžius. Netrukus šalia šypsojosi Zigmąs Brinkis iš Kalifornijos, Juozas Polikaitis iš Ilinojaus, Gintaras Čepas iš Bostono. Atrodė, tarsi į "Westin Suites" būtų susirinkusi visa lietuviškoji Amerika.

Kitą rytą, 9 val. to paties viešbučio salėje prasidėjo naujosios Lietuvių bendruomenės pirmoji sesija. Iš 67 kų tik išrinkų jos atstovų dalyvavo 60. Pirmąjį jos posėdį pradėjo buvusios tarybos prezidento pirmininkas Dr. Zigmąs Brinkis. Iškilmingais žodžiais į Viešpatį kreipėsi išeivijos lietuvių vyskupas Paulius A. Baltakis. Buvo perskaityti sveikinimai, patvirtinta darbotvarkė ir praejusios sesijos protokolas, sudarytos balsų skaičiavimo ir kandidatų pristatymo komisijos. Sesiją pasveikino gana įdomią kalbą joje pasakęs Filadelfijos miesto meras Edward Randell. Dalyvavę šių apylinkių lietuviai priminė, kad aukštasis svečias jau ne kartą buvo pavadintas "Amerikos meru Nr. 1".

Ilgai neužtrukus ir bal-

savus dėl dviejų pateiktų sąrašų, išrinktas XV-osios tarybos prezidiumas. Laimėjusio sąrašo pranašumas buvo gana nedidelis: berods 29:26 balsai. Tai paliudijo, kad naujosios tarybos nariai nusiteikę šioje sesijoje dalyvauti aktyviai.

Po pertraukos prie tribūnos priėjo JAV LB pirmininkė Dr. Regina Narušienė su didžiuliu krepšiu gėlių. Jomis pirmininkė apdovanojo labai nuoširdžiai dirbusios Krašto valdybos narius. Adv. R. Narušienė nurodė tris pagrindinius principus, kuriais turėtų remtis LB veikla ateityje:

1) LB stiprybė – vidinėje santarvėje;

2) atviras bendradarbiavimas tarp visų tarybos skyrių ir narių, glaudi sąveika tarp JAV LB ir PLB;

(Bus daugiau)

Šiame numeryje:

- Pradedame spausdinti JAV LB XV-osios tarybos pirmosios sesijos dienoraštį** – 1 psl.
A. Pužauskas: ginčai dėl aukų demokratams – 2 psl.
J. Žygas: kam atstovauja "tarpininkai" – 3 psl.
Ar būtina išparduoti paskutinius laivus? – 4 psl.
Lietuva – išeivių akimis – 4 ir 7 psl.
Mokslo ir kūrybos simpoziumo darbotvarkė – 5 psl.
Kviečiame į koncertus ir aukų rinkimo vokus. Remkime "Draugą", "Margutį", BALFą – 5, 6, 8 psl.
(Kas remia "Dirvą", nėra ko net paklausti...)
Panevėžio keramika ir pasaulis – 9 psl.
Vartų pastatas, tapės paslaptį pilimi – 10 psl.
Juoko strėlės – paskutinėje skiltyje

Invokaciją skaito vysk. Paulius A. Baltakis (dešinėje). Už jo – buvusios tarybos prezidiumas (iš kairės): Antanas Polikaitis, Anelė Nelsienė, Vytautas Vidugiris, Violeta Gedgaidienė ir Dr. Zigmąs Brinkis Viktoro Kučo nuotraukos

XV-osios tarybos pirmosios sesijos registracijos stalas

Girdėta iš Vilniaus

• **RENGIAMASI PASIRAŠYTI SUTARTĮ.** Spalio 10 d. Lietuvos ir Rusijos vadovai susitiko ir trumpai kalbėjosi Strasbūre, Europos Tarybos aukščiausio lygio susitikime. Pokalbyje aptartas pasirengimas spalio 23-25 dienomis įvyksiančiam A.Brazausko oficialiam vizitui į Rusiją. B.Jelcinas pareiškė neabejojant, kad vizitas bus naudingas tolesniam Rusijos ir Lietuvos gerų kaimyninių santykių plėtojimui. Jis atmetė Valstybės Dūmos raginimą nepasirašyti sienos sutarties su Lietuva, pavadindamas šį raginimą žalingu. Lietuvos derybininkų vadovas Rimantas Šidlauskas nurodė, kad sutartis bus galutinai suderinta kitą savaitę.

• **A.BRAZAUSKAS NEKANDIDATUOS.** Prezidentas Algirdas Brazauskas spalio 6 d. tiesioginėje televizijos laidoje paskelbė, kad jis nekels savo kandidatūros Lietuvos vadovo rinkimuose. Jis sakė, kad svarbiausios jo apsisprendimo priežastys: jo buvusi politinė veikla okupacijos metais ir dabartiniai santykiai su Seimu. Spalio 7 d. rytą jį aplankė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Po susitikimo žurnalistams jie sakė, kad "buvo kalbama apie Lietuvos ateitį".

• **VALDAS ADAMKUS GALĖS DALYVAUTI PREZIDENTO RINKIMUOSE.** Vilniaus apygardos teismas spalio 10 d. patenkino Valdo Adamkaus skundą. Teismo nutartyje teigiama, kad komisija, atsisakydama išduoti rinkėjų parašų rinkimo lapus, be pagrindo laikė, jog V. Adamkus neatitinka Lietuvos Konstitucijos keliamų reikalavimų. Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama. Lietuvos įstatymai nedraudžia jos piliečiams dirbti ar turėti nuosavybės bet kurioje kitoje pasaulio valstybėje. Teismui taip pat buvo perduota Lietuvos Aplinkos apsaugos ministerijos išduota pažyma, kurioje teigiama, jog V. Adamkus buvo nuolatinis šios ministerijos konsultantas bei aktyvus konsultacinės tarybos narys.

• **AŠTUNTASIS KANDIDATAS - VILNIAUS UNIVERSITETO REKTORIUS.** Vyriausioji rinkimų komisija nusprendė išduoti parašų rinkimo lapus savo kandidatūrą Prezidento rinkimuose keliančiam Vilniaus universiteto rektoriui profesorius Rolandui Pavilioniui. Iki lapkričio 6 dienos VU rektoriaus patikėtiniai turi surinkti ne mažiau kaip 20 tūkstančių piliečių, remiančių jo kandidatūrą, parašus. VU rektorius yra aštuntasis pretendentas į Prezidentus, kuris renka jį remiančių piliečių parašus. Iki šiol įregistruoti: Seimo nariai Rimantas Smetona ir Kazys Bobelis, Lietuvos reformų partijos vadovas Algirdas Pilvelis, advokatas Artūras Paulauskas, bedarbiu prisistatantis Jurijus Subotinas, Vytautas Landsbergis ir Valdas Adamkus. Leidimo kandidatuoti negavo išeivijos atstovė prof. Liucija Baškauskaitė.

• **SEIMO PIRMININKO VIZITAI.** Neseniai grįžęs iš Islandijos, praėjusią savaitę dviejų dienų oficialų vizitą Prancūzijoje baigė Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Prancūzijos Senato pirmininkas R.Monory patikino V. Landsbergį, kad spalio 14 dieną Prancūzijos Senatas tikrai ratifikuos Lietuvos ir Europos Sąjungos asociacijos sutartį, rašo "Lietuvos rytas". Paryžiuje V.Landsbergis taip pat susitiko su Europos reikalų ministru Pierre'u Moscovici, aukštais Užsienio reikalų ministerijos pareigūnais, parlamentarais, žurnalistais, politologais. Pagrindinė beveik visų pokalbių tema buvo tolesnis Europos Sąjungos plėtimas.

• **NAUJI PROTESTAI PRIEŠ KULTŪROS MINISTRO SAULIAUS ŠALTENIO VEIKLĄ.** Vakar II-Lietuvos kultūros kongreso rengimo komisijos pirmininkas Giedrius Kazimierėnas pareiškė atsistatydinąs, nes nenori būti atsakingas už kongreso sužlugdymą. Kongreso žlugdymu jis daugiausia kaltino Kultūros ministeriją ir ministrą Saulių Šaltenį, kuris atsisakęs net kalbėtis su juo apie kongresą. O jo rengėjai, pasak G.Kazimierėno, ministerijoje yra ignoruojami. Jų niekas net nepakvietė į Dubingių konferenciją, kurioje buvo svarstomos kongreso rengėjų deklaracijos.

• **UŽ PARAMĄ – IŠKELDINTI.** Lietuvos teatro sąjungai, beveik prieš dešimtmetį priglaidusiai Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio būstinę, gali tekti ieškotis naujų patalpų, rašoma "Lietuvos ryte". Dabartinio Sąjūdžio vadovai Vilniaus Gedimino prospekto pirmajame name norėtų įsteigti ir muziejų. Premjero Gedimino Vagnoriaus potvarkiu sudaryta darbo grupė, vadovaujama F.Latėno, turi pateikti pasiūlymus, kur ir koks turėtų būti steigiamas Sąjūdžio muziejus. Sąjūdžio vadovas R.Batūra darbo grupei turi parengti būsimo muziejaus apibūdinimą, pateikti žinių apie eksponatus.

• **PAMINĖTA V. LINGIO ŽUVIMO SUKAKTIS.** 1993 metų spalio 12 dieną prie savo namų iš pasalų buvo nušautas "Respublikos" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas ir vienas laikraščio leidėjų Vitas Lingys. Kaip ir kiekvienais metais; žuvusio žurnalisto atminimas pagerbtas "Respublikos" redakcijoje.

(Parengta pagal ELTOS, BNS ir AGEPRanešimus)

Iš visur – apie viską

KUR IR KAIP GALIMA PRAŠYTI AUKŲ?

Algirdas Pužauskas

Amerikoje yra daugybė įstatymų, kurie mažai kam žinomi ir kurių mažai kas laikosi. Jau daug mėnesių Senato Vyriausybės reikalų komitetas tyrinėja demokratų partijos administracijos elgesį, renkant lėšas praėjusių rinkimų išlaidoms padengti. Teisingumo departamentas visokiais būdais spaudžiamas, kad paskirtų specialų, bešališką tardytoją, kuris išaiškintų, ar prezidentas Bill Clinton ir viceprezidentas Al Gore neprasižengė įstatymams, rinkdami aukas prieš praėjusius rinkimus. Vyriausioji prokurorė, teisingumo departamento sekretorė Janet Reno, pasinaudodama įvairiomis procedūromis ir biurokratinės užtvartomis, bando patenkinti opozicijos reikalavimus. Pats prezidentas, jau įpratęs prie įvairių kaltinimų ir pamatęs, kad plačioji visuomenė mažai domisi respubliko-

nų bandymais mesti šešėlį jo vadovavimui, reikalauja, kad Kongresas iš esmės svarstytų lėšų rinkimų kampanijoms klausimą ir imtųsi reformų. Visiems aišku, kad dabartinė sistema į valdančiųjų elitą leidžia kandidatuoti tik labai turtingiems žmonėms, nes rinkimų kampanija, o ypač televizijos programos reikalauja labai didelių išlaidų. Prezidentas net pagrasino susėdį šiam klausimui, žinodamas, kad Kongreso narių dauguma nenori jokių reformų, o tik ieško priekabių, bandydama pakenkti viceprezidentui Al Gore – numatomam demokratų partijos kandidatui į prezidento vietą.

Opozicija reikalauja, kad specialus tardytojas išaiškintų, ar demokratų partijos kandidatai nepažeidė 1883 m. priimto įstatymo, vadinamo Pendleton aktu, kuris draudžia prašyti aukų arba priimti aukas pastate, naudojamame valdžios reikalams. Tai gali būti kambarys, namas, uostas, karo laivas, ginklų sandėlys arba karinis fortas. Šis įstatymas teismuose buvo išbandytas jau keturis kartus, bet nedavė jokių aiškių rezultatų. Aukščiausiasis teismas

dar 1908 m. nusprendė, kad tas įstatymas daugiau taikomas vietai, kurioje yra žmogus, iš kurio prašoma aukų, o ne tam žmogui, kuris tų aukų prašo. Šiame sprendime dar nurodyta, kad aukos yra dviejų rūšių: "kietieji" ir "minkštieji" pinigai. Vienus priimti leidžiama, kitus – ne.

Dėl šio lėšų prašymo įstatymo ginčai kyla tarp teisės mokslų profesorių. Apkaltintieji, kad telefonu prašę pinigų iš savo partijų rėmėjų, nurodo, kad įstatymo paskelbimo laikais telefonai buvo dar mažai paplitę ir mažai kas juos naudojo. Prasižengimai, kuriais kaltinami prezidentas B. Clinton ir viceprezidentas Al Gore, niekad nebuvo iki šiol daromi. Todėl ir kaltinamieji negalėjo žinoti, ar jie pažeidžia įstatymą.

Jei bus nutarta kviesti specialų prokurorą šiam tariamam nusikaltimui tirti, jį surasti turės ir apeliacinio teismo teisėjai. Jų vyriausias būtų konservatyvus respublikonų partijos veikėjas, Šiaurės Karolinos teisėjas David Sentele, senas senatorius Jesse Helms, Šiaurinės Karolinos respublikono bičiulis. Ar jo teisėjų grupė parinktų objektyvų specialų tardytoją?

Keliais sakiniiais

• Prezidentui Bill Clinton buvo atliktas kasmetinis sveikatos būklės patikrinimas. Jo kraujo spaudimas 122 virš 68; svoris – 196 svarai, kraujo riebumas (cholesterol – 179). Pripažinta, kad jam teks nešioti mažyčius klausymo aparatėlius abiejose ausyse. Prezidentas visiškai pasveiko po kojos sausgyslių sužiedimo kovo mėnesį. Kurį laiką jis naudojosi ramentais.

• Rusijos prezidentas B. Jelcinas, kalbėdamas per radiją, išpėjo parlamento narius, kad jis bus priverstas paleisti parlamentą, jei šis vis trukdys vykdyti ūkio reformas. Savo kalbai prezidentas pasirinko sukakties dieną nuo jo įvykdyto parlamento rūmų puolimo 1993 m, spalio 3-4 dienomis. Komunistų vadas parlamente dėl tos datos kritikavo prezidentą ir suorganizavo demonstraciją. Keli šimtai asmenų šūkavo: "Jelcinas – išdavikas" ir "Tegyvuojama Sovietų Rusija!" Prezidentą daugiausia supykė tai, kad Duma atmetė žemės reformos įstatymą. Jelcinui Duma nutarimą vetavus, Duma

surinko pakankamai balsų ir tą vetavimą panaikino.

• Rugsėjo 29 d. Irano karo lėktuvai bombardavo savo opocijos stovyklas Irako žemėje. JAV vyriausybė išakė savo lėktuvnešiui "Nimitz" skubiai plaukti į Persų įlanką, daug anksčiau negu buvo numatyta. Norima atgrasinti Iraną nuo karo veiksmų toje pasaulio dalyje, kur 1980 metais prasidėjo ir 8 metus tęsėsi Irano – Irako karas.

• Neseniai šiaurės Irake karo veiksmus baigė ir Turkija, persekiojusi kurdų sukilėlius Irako kalnuose. Skelbiama, kad kurdai neteko 415 vyrų, o turkai tik 6.

• JAV armijos generolas John Shalikashvili baigė savo karinę tarnybą. Jis buvo JAV kariuomenės jungtinio kariuomenės štabo viršininkas. Atsisveikinime dalyvavo prezidentas Bill Clinton ir viceprezidentas Al Gore. Karinę karjerą baigęs generolas buvo apdovanotas Laisvės medaliu. Jis yra gimęs Varšuvoje. JAV kariuomenėje ištarnavo 39 metus. Jo vieton paskirtas armijos generolas

Henry H. Shelton.

• Popiežius Jonas Paulius II jau trečią sykį lankėsi Brazilijoje. Tai buvo jo penkioliktasis apsilankymas Pietų Amerikoje. Tai daugiausia keliavęs popiežius, išvykęs iš Romos jau 80 kartų. Brazilijoje jis kalbėjo apie šeimos svarbą, ragino valdžios žmones siekti socialinio teisingumo ir teisingesnio valstybės turtų paskirstymo. Popiežius specialiai susitiko su 2,500 katalikų vyskupų, kuriems išakė kovoti už socialinį teisingumą, nes dabar Brazilijoje 10% gyventojų valdo 65% valstybės turtų, o vargingiausioji žmonių dalis – apie 40% – valdo tik 12% turto.

• Izraelio vyriausybė paleido iš kalėjimo seniai kaltinamą Hamas organizacijos dvasinį vadą, 61 metų šeichą Ahmed Jassin, nes jis sunkiai serga. Šeichas išsiųstas į Jordaniją. Tai labai užgavo Palestinos vadovą J. Arafatą. Daug triukšmo sukėlė du Izraelio du saugumo agentai, slapta atvykę į Jordanijos

(Nukelta į 3 psl.)

Redaktoriaus skiltis

AR PREZIDENTUI NERŪPĖS?

Rinkiminis šurmylys darosi vis triukšmingesnis. Planuoti kandidatai, apie kuriuos prieš keletą mėnesių laikraščiai trimitavo, kaip apie esančius tarp pačių populiariausių, iš visokių "reitingų" staiga iškrito. Vietoj jų išdygo kiti, dar "reitingesni". Didžioji "dauguma" taip pat rodo neslepiamą susierzinimą: ko, girdi, tie pašaliniai čia lenda. Vartant lietuvišką žiniasklaidą, net sunku susigaudyti, kam ruošiamasi. Lyg ne valstybės vadovo rinkimams, o kokiam nors komedijiniam spektakliui ar futbolo rungtynėms.

Paskutiniu metu vis garsiau trimituojama dar viena "naujovė": esą kandidatas į prezidentus neturėtų kalbėti apie ūkinius reikalus. Girdi, tai ne prezidento "prerogatyva"! (Ir iš kur traukia tuos griezdiškus svetimžodžius?).

Nereikia taip begėdiškai meluoti, kaip neseniai gana neblogame laikraštyje vienas autorius bandė įtikinti išeivijos skaitytojus. Esą Lietuvos žmonės – tokie neišmanėliai, kurie už vieną ar kitą kandidatą pasirašinėja tikėdamiesi, kad jis "vienintelis gali išgelbėti". Esą jie tiki, kad iš gausybės rago pasipils užsienio investicijos iš užsienio ir jau kitą dieną po rinkimų atsirastūkstančiai darbo vietų.

Iš tikrųjų žmonės žino, kam valstybės prezidentas pagal konstituciją turi skirti daugiausia dėmesio. Tačiau ar juo išrinktas jau nustoja būti piliečiu? Ar jam teturi rūpėti tik kuo prašmatniau priiminėti svečius arba pačiam viešnagėse save rodyti? Ar šiandien reikia vietoj vienos nuvirtusios "piramidės" kuo skubiau užbaigti mūryti kitą? Nejaugi iki labai pavojingos – kraštutinės – ribos išaugęs žmonių nepasitikėjimas bet kokia valdžia dar neišbaivino tų, kurie save vadiną politikais? Bet kuriai valstybei nepridėtų stiprybės piliečių skirstymas į "saviškius", t. y. priklausančius

vienintelei "teisingai" partijai, "svetimus" ir "pasyvius", kuriems esą Lietuva nerūpi.

Ne tik politinės kultūros, bet ir paprasčiausio padarumo stoką rodo tyčiojimas iš pareiškusių norą kandidatuoti pavardės, ūgio arba veido išraiškos. Esą anas netinka todėl, kad per daug "valingo veido". Tai kokių tada reikia? Nejaugi apsileidusių ir sumukusių? Būtų puiku, jeigu sugebėtų susėsti prie vieno stalo visi aštuoni pretendentai štabai ir pradėtų ramiai tartis, kaip padaryti, kad atsirastų Lietuvoje daugiau tvarkos, darbo ir uždarbio.

Dar 1989 metais, kurdami Lietuvos Mokslininkų sąjungą, planavome, kaip reikės tvarkyti atkurtos nepriklausomos Lietuvos ūkį, kuo turės užsiimti gana galingos Lietuvos mokslo įstaigos, kaip reikės reformuoti profesinio rengimo sistemą. Buvo labai konkrečiai svarstoma, kaip teks pertvarkyti mašinų gamybos ir radioelektronikos pramonę.

Lietuvoje buvo gana galinga lengvoji, baldų ir medienos apdirbimo, statybinių medžiagų gamybos pramonė. Jau tada ieškojome atsakymo, kaip šių šakų įmonės turės dirbti naujomis sąlygomis. Buvo akivaizdu, kad neradus tokių sprendimų, įvyks katastrofiška griūtis: gamyba sustos, žmonės neteks darbo ir pragyvenimo šaltinio. Labai greitai bus prarastas ir jų profesinis lygis.

Atkūrus Lietuvos valstybę, į aukštus postus pateko gana daug asmenų, kurių niekas nematė laisvės kovose. "Kavos" (ne kovos) rezistentai puolė įrodinėti, kuris iš jų didesnis, dalinosi pareigomis ir kabinetus. Tebesidalina iki šiol. Seniai laikas šias dalybas nutraukti ir jų paslaugų atsisakyti.

O gal ši rinkimų kampanija taps paskatinimu apsišluoti? Gatvėse, kambariuose ir sėjinėse.

LIETUVA – PERPARDAVINĖTOJŲ GROBIS

Juozas Žygas

Dabar Lietuvoje atsirado tokia parazituojanči profesija, kurios senesniais laikais nebuvo. Tai – perpardavinėtojai. Atrodo, kad dabar Lietuvos gamyklos, "Mažeikių nafta" ir energijos tiekėjas "Lietuvos energija" nieko nesugeba: nei pirkti, nei parduoti. Jeigu būtų tikra valdžia (ne tik kalbanti, bet ir dirbanti), tai pasidomėtų, kas yra tie perpardavinėtojai, ir baudžiamąsias bylas užvestų. Mano supratimu, tai yra ne kas kita, kaip naujoji "supermafija", kuri "nesiterlioja" su mažais prekybininkais ar gamintojais, bet kontroliuoja didįjį kapitalą ir strategines įmones. Šios mano išvados gal daugeliui atrodys keistos. Bet to, kas Lietuvoje vyksta, kitaip paaiškinti neįmanoma.

Reikia peržvelgti visą eilę ėjimų ir susitarimų, kad galėtumėme išsiaiškinti pašalinių asmenų ar bendrovių (tik tam tikslui sudarytų) veiklą. Dar taip neseniai buvo plačiai rašoma ir kalbama apie orimulsioną, kurį piršte piršo tuometinis premjeras A. Šleževičius. Net 25,000 tonų jau buvo į Elektrėnus atvežta. Užsienio firmos specialius, brangius filtrus įrenginėjo. Spaudoje buvo spėliojama, kad A. Šleževičius iš to nemažai uždirbo. Nebėra val-

džioje A. Šleževičiaus, nebėra ir orimulsiono problemos. Tačiau gana didelės sumos katilų pritaikymui ir filtrams jau išleistos. Vis tik prokuratūrai vertėtų pasidomėti, kokie Šleževičiaus interesai ten buvo?

Cituojau iš "Lietuvos ryto" (1997.2.17): "Ūkio ministras V. Babilius atmetė energetikų pasiūlymą penkeriems metams išnuomoti Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės agregatą ir šalia Gariūnų turgavietės esančios termofikacinės elektrinės bloką Elektrėnuose įsikūrusiai bendrovei "Baltic-Sgem", kuri planavo eksportuoti į Baltarusiją šiose elektrinėse gaminamą energiją." Ministras aiškino: "Saviškių paklausiau, kodėl jie patys negali imtis tokio verslo. Atsakymo negavau, todėl sprendimą anuliuoju. Viskas baigta – nauja valdžia atėjo". Pasak ministro, "Lietuvos energijos" ir "Baltic-Sgem" verslas buvo labai paprastas: valstybei – milijonas, visa kita – tarp dalyvių. "Ką, ar valstybė pati negali to daryti, mazuto nupirkti, kredito gauti?" – klausė ministras ir pridūrė, jog "kromelį" uždaryti priverstė elementarūs logikos dėsniai.

Dabar vėl iškilo buvusio krašto apsaugos ministro A. Butkevičiaus skandalas. Rugpjūčio 12 d. Generalinės prokuratūros pranešimu spaudai, A. Butkevičius įtariamas paėmęs 15 tūkst. dolerių už pažadą tarpininkauti prokuratūroje ir kitose teisėsaugos ins-

titucijose, kad būtų nutraukta baudžiamoji byla dėl sukčiavimo, sudarant mazuto pirkimo sandorį tarp AB "Lietuvos energija", UAB "Dega", JAV naftos bendrovės "Mobil Sales and Supply Corporation" bei firmos "Crown Trade". Kaip matote, "Lietuvos energija" pati nesugeba mazuto nusipirkti!

"Atnaujintas elektros energijos eksportas į Baltarusiją", – pranešė "Lietuvos rytas" (09. 12). Lietuviškos elektros perpardavinėtojų konkursą, kurį paskelbė energetikos bendrovė "Lietuvos energija", laimėjo Virgin salose registruota bendrovė "Liberty", kuri per mėnesį baltarusiams parduos iki 250 milijonų kilovatvalandžių elektros. "Liberty" nurodė, kad mokės po 6.8 cento už kilovatvalandę. Sutartis tarp "Lietuvos energijos" ir "Liberty" pasirašyta iki 2000 metų. Pasirašydami turbūt užmiršo, kad Baltarusija, prieš nutraukiant jai energijos tiekimą, buvo skolinga Lietuvai apie 1 mln. dolerių ir delspinigius.

Tik Lietuvoje tokie dalykai tegali vykti. Sunku suprasti ir įsivaizduoti, kad Lietuvai, turinčiai tiesiogines aukštojo voltažo linijas, reikia per Karibų jūros salas ją eksportuoti. Ką veikia Lietuvos Seimas ir Vyriausybė? Nejaugi jie nežino, kad eksportuodami energiją po 6.8 ct už kwh, jie apiplėšia Lietuvos vartotojus, kurie, pakėlus kainas, jau turi mokėti po 22 ct už kilovatvalandę?

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

sostinę Amaną. Čia jiedu gatvėje kažkokiais nuodais bandė nužudyti Hamas veikėją. Jie įdūrė jam į kairę ausį kažkokiu instrumentu. Jordanijos policija išaiškino, kad Izraelio agentai atvyko su Kanados pasais. Kanada tuoj pareiškė Izraeliui protestą ir atšaukė savo ambasadorių. Protestą pareiškė ir Jordanijos karalius Hussein. Izraelio spauda spėlioja, kad šeichas Jassin buvo išsiųstas į Jordaniją, nes ji pažadėjo sugrąžinti tuos du saugumo agentus, kuriems buvo pavesta nužudyti Hamas politinį vadą Khaled Mashal. Tas liko gyvas ir ligoninėje taisosi nuo jam išvirkštų nuodų, kurie buvo laikinai sustabdę jo kvėpavimą.

• Jungtinės Tautos įsakė savo stebėtojams išvažiuoti iš Kongo demokratinės respublikos (buvusio Zairo). Jos vadui Laurentui Kabilai įgri-

so įvairūs reikalavimai, žuvusių ir dingusių džiunglėse hutų genties pabėgėlių ieškojimas. Kongo valdžia tvirtina, kad hutų genties vyrai po nepavykusių puldinėjimų Ruandoje ir kitose kaimyninėse šalyse, bėga į Kongo, čia sukeldami visokių nemalonumų.

• Bosnijos musulmonai bando įsigyti naujų ginklų, kuriuos draudžia pasirašytoji taikos sutartis. NATO vado vybei pavyko sulaukyti Kroatijos Ploce uoste Egipte registruotą prekinį laivą, atvykusį su Ukrainos vėliava. Laive rasta 10 Rusijoje pagamintų T-55 modelio tankų, skirtų Bosnijos kariuomenei.

• Atstovų Rūmai 220-207 balsais nutarė pakelti savo narių algas. Pakėlimu siekiama pasivyti pragyvenimo kainų kilimą. Algos buvo nekeistos jau penkeri metai. Senatas irgi pritarė algų padidi-

nimui 55-45 balsais. Priedas bus \$3,100.

• Rusijos parlamentas patvirtino, o prezidentas B. Jelcinas pasirašė naują religinių laisvių įstatymą. Keturios religijos pripažintos seniai veikiančiomis ir nevaržomomis: rusų ortodoksų, islamo, žydų ir budistų. Kiti tikėjimai negalės steigti mokyklų.

• Izraelis išreiškė protestą Rusijai dėl Iranui siunčiamų ginklų dalių, ypač dėl tolimo nuotolio raketų. Iranas, rusų padedamas, jau baigia pasigaminti "Shihab – 3" raketą, kuri, varoma skystu kuru, nuskrenda 810 mylių ir gali nešti 1,550 svarų sprogmenų. Iranas jau seniai stengiasi pasigaminti ir atominį užtaisą. Jei jam tai pavyktų, labai pasikeistų karinės jėgos pusiausvyra Viduriniuose rytuose. Rusija atsakė, kad visi tie priekaištai – visai nepagrįsti.

LIETUVOS GYVENIMO ATSPINDŽIAI

AR PAVYKS IŠAUGOTI JŪRŲ LAIVYNĄ?

Dažnai pasigirsta kaltinimų mūsų senosios valstybės kunigaikščiams, kad jodami į Rytus vis jūrai atsukdavo nugarą. Gynė Europą nuo visokių priešų Rytuose, o savo žemėje pardavinėjo kryžiuočiams žemaičius. Net po Žalgirio kautynių nepasistengė atgauti Klaipėdos ir praplėsti pajūrio valdas. Todėl net už Palangą 1920 m. latviams teko perleisti nemažai derlingos žemės šiaurės Lietuvoje.

Rusijos imperija, siekdama vyrauti pasaulyje, skubiai plėtė prekybos, žvejybos ir karo laivynus. Imperijai susilpnėjus, daug valstybių, tarp jų ir Lietuva, atkūrė nepriklausomybę. Lietuva 1918 m. pasiskelbė nutraukianti bet kokius ryšius su kitomis valstybėmis, bet neteko Vilniaus ir neturėjo jūros uosto.

Dar prieš Klaipėdos atgavimą, būrelis buvusių jūrininkų ėmė rūpintis tautinio laivyno kurimu. Pradžią buvo padaryta, išsigijus du skūnos tipo burlaivius, bet jie greitai iš lietuvių rankų išsprūdo. Vėliau buvo bandyta įkurti bendrovę "Lietgar", kuri turėjo du laivus, bet didžioji dalis jos kapitalo nepriklausė Lietuvai. Sekmingiausiai ėjo si bendrovėms "Maistui", "Pienocentriui" ir "Lietūkiui", sudėjus pinigų ir įsteigus Lietuvos Baltijos Llydo bendrovę, kuri išsigijo apie 10 laivų. Tiems laivams vadovavo lietuviai kapitonai ir juose dirbo lietuviškos igulos. Tautinio laivyno kūrimą labiausiai lėmė Vokietijos taikomos Lietuvai ekonominės sankcijos. Laivyną pasigrobė sovietai, okupavę Lietuvą.

Per sovietinės imperijos valdymo laikotarpį lietuvių rankomis atstatytas Klaipėdos uostas. Įsteigta rusiška Jūreivystės mokykla, sukurtas didelis žvejybos ir mažas prekybos laivynas, atstatyta buvusi Lindenau laivų statykla, pastatytos laivų remonto dirbtuvės. Iš visų imperijos kampu į Klaipėdą privežta dešimtys tūkstančių visokių "specialistų", apgyvendinta daug tūkstančių iš raudonosios armijos paleistų kareivių ir įvairių kolonistų.

1990 m. atstačius nepriklausomybę, visą tai Lietuva paveldėjo. Kažkam atėjo į galvą žvejybos laivyną – įmonę "Jūra" – pavesti Žemės ūkio, o prekybos – Susisiekimo ministerijai. Na, "ūkininkai" ir sutvarkė sovietiniais laikais buvusį įvairaus dydžio apie 6 milijardų

vertės 234 laivų laivyną. Įvairūs direktoriai kaip bėgimanydami stengėsi laivyną sunaikinti: atiduoti laivus į geležies laužą, kai kuriuos, dar ir šiandien plaukiojančius "išnuomoti" ir šiaip, pusvelčiui, gavus kyšį parduoti. Taip žvejybos laivynas žlugo, valstybės biudžetui neatnešdamas pajamų. Tai didelio masto skandalas, kuris iki šiol nepradėtas tirti. Ir kažin, ar kas tą darys.

Neblogai sekėsi su prekybos laivynu, kuris gavo tinkamą administratorių – kapitoną A. Anilionį. Bendrovė "Lietuvos jūrų laivininkystė" pasistatė kelis naujus laivus, šalia esamų pertvarkytų 3 keltų, išsigijo dar vieną ir kasmet į valstybės iždą moka po 8-12 milijonų litų.

Neblogai vertėsi transporto laivynas. Laivų pakrovimo-iškrovimo bendrovė "Klasco" ir Baltijos laivų statykla. Pastarąją pusvelčiui jau perėmė danai, kurie turbūt Lietuvoje jau laivų nestatys.

Dabar nutarta privatizuoti prekybos laivyną. Jūrininkai baiminasi, kad prekybos laivyno neištiktų žvejybos laivyno "Jūra" likimas. Tikėtina, kad gana greitai laivai bus perregistruoti Panamoje, Karibų jūros valstybėse ir nebeplaukios su trispalve, nebeturės lietuviškų laivų vardų. Lietuvos, kaip jūrinės valstybės, įvaizdis iš jūrų ir kitų šalių uostų išnyks...

Pirmosios nepriklausomybės laikotarpyje apie jūros ir laivyno reikšmę Lietuvai nuolatos primindavo generolas, jūrų kapitonas T. Daukantas, generolas V. Nagevičius, profesorius K. Pakštas, aušrininkas J. Šliupas, Jūrininkų sąjunga, Lietuvos moterų tautiniam laivynui remti draugijos moterys ir jūros skautai. Kur dabar galima rasti vyrų ir moterų, įvertinančių jūros ir laivyno ekonominę naudą, kurie bandytų sustabdyti prekybos laivyno privatizavimą?

Žvejybos laivyno žlugimas turėtų būti pamoka valdžios biurokratams. Pildosi buvusių sovietinių laivyno pareigūnų pranašavimas. Jie sakė: "Neturėsite nei laivų, nei savo vėliavos ant jų". Gal jie ir siekė laivyno sunaikinimo? Kolei kas laivynas yra rusiškumo tvirtovė, nes ten dar neseniai dirbo 80% rusakalbių. Iš 173 kapitonų tik 37 yra lietuviai, kurių dalis yra rusiškos orientacijos. Laivuose vyrauja rusų kalba. Keletas laivų igulose dirbančių

lietuvių, vengdami užrūstinti kapitonus, nedrįsta kreiptis į juos lietuviškai.

Valdžios pažadai išmokėti žmonėms milijonus litų kažin ar padės Lietuvai ekonomiškai sustiprėti. Greičiausia ir tie pinigai bus pravalgyti bei pragerti, o žmonės netaps turtingesni. Gi tuos pinigus idėjus į smulkų verslą, pramonę, žemės ūkį būtų sukurtas naujos darbo vietos. Taip pakiltų pragyvenimo lygis. Deja, valdžios vyrams nesunku duoti pažadus, alinti vals-

tybę, švaistyti izdo pinigus ir pirkti populiarumą.

Gaila, bet dabar nemažai jaunimo slampinėja po prekybos, gatves, papildo nusikaltėlių gaujas, nenoriai mokosi ir vengia dirbti. Galėtų eiti į jūrininkystės mokyklas, kurias pripildo rusakalbiai. Bet kur tau! Juk jūroje reikėtų sunkiai dirbti (tiesa, galima ir nemažai uždirbti).

Sovietai įrodinėjo, kad lietuviai turi laukus arti, kiaules auginti ir apie jūrą nesirūpinti. Tik nedaugeliui pavykdavo įstoti į jūreivystės mokyklas, tačiau jas baigusius

išsiųsdavo į Rusijos uostus.

Berods, prezidentas A. Brazauskas pasirašė nutarimą, kad Lietuvos jūros laivininkystės privatizavimas prasidės apie 2000 metus. Tad liko apie 1000 dienų apsispręsti apie prekybos laivyno likimą. Bet kažin ar L. Andrikenė ir V. Landsbergis lauks tiek ilgai. Kodėl Šveicarija, toli nuo jūros esanti kalnų valstybė, yra išsigijusi 18 laivų? Ar tai ne pavyzdys Lietuvai, jūros valstybei? Kokie išipareigojimai nustelbia valstybės ekonomikos poreikius?

B. Stundžia

D. BINDOKIENĖ – APIE LIETUVĄ

Edvardas Šulaitis

Kaip atrodo Lietuva, išvydus ją po 53 metų? Apie tai gausiai susirinkusiems į Čikagos "Seklyčią" papasakojo "Draugo" dienraščio vyr. redaktorė Danutė Bindokienė. Ji šiemet, liepos antroje pusėje pora savaitių praleido savo gimtinėje, kurią kartu su tėvais, būdama tik 12 metų amžiaus, ji paliko 1944-ųjų vasarą.

Viešnia iš Čikagos Lietuvą matė dvejopai: ir kaip jaunystės dienų sapną (kuris, beje, jau buvo gerokai išblėsęs) ir kaip dabartį – apčiuopiamą dalyką. Gimtuosiuose Bartinukuose (buv. Vilkaviškio apskrityje) ji nedaug ką prisimintino rado. Ta bažnyčia, kurioje ji buvo pakrikštyta, jau nugriauta: likę tik akmenys, kuriuos norėjosi paliesti.

Daugiau prisiminimų jai suteikė Veiveriai, kuriuose kažkada lankė pradžios mokyklą ir įstojo į gimnaziją. Ji atsimena prieškariniais laikais ten apsilankiusį Prezidentą Antaną Smetoną. Jos atmintyje dar gyvas šis vaizdas: atsimena net tai, kaip prezidentas tada buvo apsirengęs. Dabar Veiverių kapinėse užtikusi daug ten besilsinčių Lietuvos kankinių – partizanų.

Visa kelionė tėvynėje buvo labiau panaši į sapną. Lietuvoje ji jautėsi kartu ir sava, ir svetima. Ji čia turėjo gerą palydovą – savo jauniausiąjį sūnų, gydytoją Paulių, kuris jau kelinti metai darbuojasi Vilniuje. Paulius čia ir sužadėtinę rado. Įdomu, kad ji ne-

"Draugo" vyr. redaktorė D. Bindokienė kalba "Seklyčioje" E. Šulaičio nuotr.

norinti su savo būsimu vyru vykti į daugelio išsvajotąją Ameriką, bet ragina apsigyventi Lietuvoje. Kalbėtoja teigė, jog nieko nenorinti gauti iš Lietuvos, bet tik jai duoti. Tai akivaizdžiai įrodė, sakydama: "Aš Lietuvai atidaviau savo sūnų".

Bendri jos kelionės išpuodžiai – geri, gal net ir per daug geri. Ji mačiasi švarą, o švariausias miestas Lietuvoje jai pasirodęs Vilnius. Ji vaikščiojusi po Vilnių net ir naktį, tačiau nieko blogo ten neatsitiko. Tuo tarpu Čikagoje ji nesijaučia saugi, jei reikia vakare vienai nueiti prie pašto dėžutės. Ji pabrėžė, jog nesaugių vietų yra visame pasaulyje. Visa tai reikia mautuoti tais pačiais masteliais. "Žmonės Lietuvoje nėra nei blogesni, nei geresni, kaip kitur, tačiau, aišku, jie nėra ir šventieji", – teigė kalbėtoja.

D. Bindokienė mačiasi ir liūdnesnių vaizdų: benamių, girtuoklių, elgetaujančių vaikų, prostitučių, kurios susibūrusios prie geležinkelio ir au-

tobusų stočių. Spauda, net ir populiarusis dienraštis "Lietuvos rytas" talpina jų skelbimus. Bet kalbėtoja priminė, jog Lietuvos himne yra žodžiai: "Tegul saulė Lietuvos tamsumus prašalina". Tad reikia daryti viską, kad tie nemlemi vaizdai būtų "prašalinti".

"Draugo" vyr. redaktorė kalbėjo vaizdžiai, drąsiai, kartais ir poetiškai. Tai ir neuostabu: juk ji – rašytoja ir žurnalistė. Todėl klausytojams neprailgo jos pasakojimai ir net norėjosi, kad juos ilgėliau tęstų. Tačiau ji tai padarė, atsakydama į susirinkusių klausimus, kuriuose buvo paaiškinti įvairūs Lietuvos gyvenimo klausimai.

D. Bindokienė, sugrįžusi iš šios kelionės, kai kuriuos Lietuvos vaizdus jau aprašė savo vedamuosiuose, kuriuos kiekvieną dieną skaitome "Drauge". Kaip ji pati sako, ši kelionė į tėvynę jai padėjo: ji dabar Lietuvą mato ir myli ne vien tik iš tolo...

GRAŽIOJI LIETUVA ŠIANDIEN

Hansas Janužys

Nuo puikaus Ramiojo vandenyno kranto, iš Kalifornijos San Jose miesto iškriau jau ketvirtą kartą. "Northwest Airline" per Ka-

nadą ir platųjį Atlantą atskriau į Frankfurtą, o iš ten su "Lithuanian Airline" – į mūsų mylimos, laisvos ir nepriklausomos Lietuvos sostinę

Vilnių. Veiklus Reformatų bažnyčios narys ir didelis patriotas inžinierius Donatas

(Nukelta į 7 psl.)

BALFO METINIS AUKŲ RINKIMO VAJUS

MŪSŲ VIENYBĖ – BALFO STIPRYBĖ

BALFo rudens didžiojo vajaus pradžia – spalio 1-oji. Kai lietuviai 1940-1944 m. čia, Amerikoje, mažai kalbėjo ir rašė apie vienybę, bet ją vykdė širdimis ir darbais, susijungus visoms didžiosioms organizacijoms, buvo įsteigtas ALTAS, o susijungus 4 ar 5 labdaros organizacijoms, buvo įsteigtas BALFas. Tada buvo priimtas geležinis nutarimas: "Spalio mėnuo – BALFo didžiojo vajaus mėnuo", kuriame dalyvauja visi, nežiūrint politinių skirtumų, į kurią įsijungia visos organizacijos.

BALFas, kuris mini 53 veiklos metus, ne tik gelbėjo lietuvių žiaurios Rusijos okupacijos metais, bet ir pirmuoju savo organizacijos pavadinimo žodžiu "Bendras" tėvynainius stiprino dvasiškai. Iš to žodžio spinduliais švietė draugystė, bičiulystė, kartu atliekamas darbas. Okupantams mūsų vykdomas bendras darbas ir buvo svarbiausias priešas.

BALFui aukokime visi. Aukus siųskime BALFo centrui ir skyriams. BALFas remia visus: nuo kūdikėlio našlaitėlio iki žilagalvių, buvusius tremtinius, partizanus ir politinius kalinius, tuos, kuriems reikia pagalbos.

*BALFo informacijos
direktorius Vyt. Kasniūnas*

BALFO AUKŲ RINKIMO VAJUS

Reta pasitaiko diena, kad paštininkas neatneštų į namus bent vieno laiško, beldžiančio į mūsų sąžinę ir kišenę. Viso-čiausiems reikalams vis trūksta talkos, trūksta pinigų.

Ir visi vis prašo ir prašo mūsų, eilinių šios žemelės mindžiotojų – padėk, rašyk čekį, siųsk man, ir man, ir man. Tačiau yra žmonių, kurie neturi kieno prašyti. Jie tik dirba, ką pajėgia, verčiasi tuo, ką turi ir velka savo gyvenimo našta, lyg tas skulptoriaus Rimšos artojas.

Paskaitykite, ką rašo Vilniaus krašto kaimo mokyklų mokytojos:

Jauniūnų mokykla: "Jūsų labdaros siuntą atsiėmėme prieš pat mokslo metų pabaigą. Visi – ir mokiniai, ir mokytojai – labai apsidžiaugėme, siuntiniuose radę įvairių gerų drabužių ir avalynės. Ypač reikalinga mokiniams avalynė, todėl ypač laimingi buvo tie, kuriems tiko batai. Kiekvienas mokinyką nors sau išsirinko, didesnius pasiėmė savo tėvams. Mes nieko neišmetame. Jei pasitaiko netinkamų nešioti, panaudojame rankdarbių pamokoms. Šiemet mūsų mokykla gavo pirmą siuntinį iš užjūrio. Iki tol esame gavę tik iš Lenkijos. Galiu kuo nuoširdžiausiai pasakyti, kad Jūsų siuntiniai mums yra didelė parama ir neabejotina nauda. Būtume labai laimingi, jei ir kitais mokslo metais gautume bent siuntinėlių".

Kalesninkų mokykla: "Mūsų mokyklai reikalinga bet kokia parama. Drabužius ir avalynę išdaliname tėvams. Jie buvo labai patenkinti, nes kaime gyventi – nelengva. Kreideles ir popierių palikome mokykloje ir galėsime duoti vaikams, kai prireiks per pamokas. (Negalime švaistytis tokiais brangiais daiktais)... Gal galėtumėte atsiųsti kalėdinį sveikinimą, adresuotą mūsų mokyklos mokiniams. Vaikai gyvena

kaime. Retai kuris išvažiuoja už jo ribų. Šis laiškas jiems padarytų labai didelį išpūdį. Jie dar mažiukai, o jau ir juos slegia tėvų rūpesčiai. Norisi juos nustebinti ir pradžiuginti".

Sužionių mokykla: "Mokykla gyvuoja 5 metus. Joje mokosi 11 mokinių. Sužionyse gyvena mažai lietuvių. Reikėjo daug kovoti, kad būtų atidaryta lietuviška mokyklėlė. Mums trūksta mokyimo priemonių, inventoriaus. Mokyklą lanko mokiniai iš mišrių šeimų. Daug našlaičių, kurie neturi kuo apsirengti. Jūsų atsiųstais drabužiais vaikučiai bus labai patenkinti."

Ne lengvesnis ir gausių šeimų gyvenimas visoje Lietuvoje. Dešimties vaikų motina pasakoja: "Vaikų globos namuose vaikui valdžia skiria po šešis su puse lito dienas. Jeigu aš tiek gaučiau, būčiau turtinga. Man niekas nepadedą net išsireikalauti vyro uždarbio, tris mėnesius jam neišmokėto. O vaikams kasdien reikia ką nors valgomos pakios. Ir sukis, žmogau, kad gudrus..."

BALFas stengiasi pridėti savo tris skatikus vargū švelninti. Nuo pereinamųjų metų lapkričio mėnesio išsiuntėme į Lietuvon plaukiančius talpintuvus 5852 svarus drabužių, avalynės, patalynės, knygų gausioms šeimoms, mokykloms ir tremtiniams. Už tai sumokėjome 1866 dol. Nebūtume galėję to padaryti be savo rėmėjų-aukotojų talkos. Vieną kartą metuose skelbiame BALFo aukų rinkimo vajų ir prašome Jūsų atkreipti dėmesį į mūsų čia atstovaujamus vargus žmones.

BALFo darbuotojai

Ruošiamės X-ajam Mokslo ir kūrybos simpoziumui

SIMPOZIUMAS – NE UŽ KALNŲ

Kalendorius rodo, kad nebėra nė dviejų mėnesių. Tiesą pasakius, ir žinių srauto nėra. Kadangi man teko vadovauti šeštojo MKS informacijai, tai palyginus matosi labai didelis skirtumas. Gal būtų todėl, kad prasidėjus Lietuvos Atgimimui, kiekviena diena atnešdavo naujas žinias. Mes rengėmės priimti dalyvius ir iš Lietuvos. Simpoziumo rengimo komitetas posėdžiaudavo kiekviena savaitę. Tad buvo ir žinių, kurias galėjome visuomenei perduoti.

Dabar, gyvenimui įėjus į normalesnes vėžes, tokių staigių, nelauktų žinių nėra. Tad viskas vyksta lėtesniu

tempu. Pagaliau galutinai paaiškėjo, kad simpoziumo proga Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje vyks paroda: "1941 metų sukilimo genezė". Parodos archyvine medžiaga rūpinasi ir ją renka istorikas Jonas Dainauskas, o jam talkina Antanas Dundzila. Reikia manyti, kad ši paroda susilauks didelio visuomenės susidomėjimo.

Mano įsitikinimu, tas suskilimas buvo didvyriškiausias mūsų istorijos tarpsnis. Kuomet tauta "šautuvais pabalsavo", iš pradžių net Maskvai žadą atėmė, nes iš karto negalėjo susigaudyti, kaip tas įvykis jos propagandą paveiks.

Man ir pačiam teko, nors gal ir netiesiogiai, tame sukilime dalyvauti. Iš Varėnos besitraukdami, pirmadienio vakare nuo politrukų ir komisarų atsiskyrėme. Antradienio rytą, mums būnant Rūdninkų girios pakraštyje, iš ūkininkų sužinojome, kad per Kauno radiją pranešta apie vykusį sukilimą. Buvo paskelbta apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Žinodami, kad girioje buvo pilna bėgančių raudonarmiečių, mes pradėjome jų medžioklę. Nors didvyriu niekuomet nesirengiau būti, bet "pustrečio" ruso į nelaisvę paėmiau.

J.Žygas

BALFO GEGUŽINĖ DETROITE

BALFo 76-ojo skyriaus metinė gegužinė Šv. Antano parapijoje įvyko rugsėjo 28 d. Nors oras jau buvo šaltokas, bet gražus būrys narių ir jų svečių, daugiau kaip 120, suvažiavo smagiai praleisti sekmadienį ir paremti šią šalpos organizaciją. Šeimininkavo renginių vadovė Ona Šadeikienė ir jos talkininkės, pagaminusios labai skanų maistą. Stipresniais gėrimais vaišino Vacys Slušnys ir Juozas Šuopys. Loterijos bilietus platino Vida Kinčienė ir Elenutė Žebertavičienė. Dovanas skirstė Antanas Osteika.

BALFo valdyba dėkoja visiems už apsilankymą ir paramą – pinigines aukas, dovanas laimėjimų stalui, mais-

tą ir darbą. Rengėjai ir dalyviai skirstėsi, džiaugdamiesi sėkmingai praėjusiu renginiu. Gegužinė jos dalyviams suteikė gerą nuotaiką.

Primename, kad BALFo Detroito 76-to skyrius pradės savo metinį aukų vajų spalio 5 d. Visuomenę prašome, kaip ir praėityje, įteikti savo metinę auką. Aukos bus renkamos prie Dievo apvaizdos ir Šv. Antano parapijų spalio sekmadieniais, po pamaldų. Jas taip pat galima siųsti skyriaus izdininkui Vladui Staškui, 10037 Hazelton, Redford, MI 48239. Čekius rašykite: United Lithuanian Relief Fund arba BALFui. Iš anksto dėkojame.

Regina Juškaitė-Švobienė

MOKSLAS IR KŪRYBA – TAUTOS ATEITIS X-ASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

1997 m. lapkričio 27-30 d.d.
Jaunimo Centre, Čikagoje, IL

KETVIRTADIENIS, lapkričio 27 d. Jaunimo Centre (JC)

5 v.v. – REGISTRACIJA
6 v.v. – parodos – "1941 M. SUKILIMO GENEZĖ" atidarymas
7 v.v. – SUSIPAŽINIMO POBŪVIS

PENKTADIENIS, lapkričio 28 d. Jaunimo Centre

8 v.r. – REGISTRACIJA
9 v.r. – SIMPOZIUMO ATIDARYMAS
10-6 v.v. – PRANEŠIMAI IR SESIJOS
7 v.v. – AKADEMIJA "450 METŲ LIETUVIŠKAI KNYGAI"

ŠEŠTADIENIS, lapkričio 29 d. Jaunimo Centre

9 v.r. – PROFESINIŲ SAJUNGŲ SUVAŽIAVIMAI
10-5v. – PRANEŠIMAI IR PLENARINĖS SESIJOS
7 v.v. – SIMPOZIUMO BANKETAS. Lexington House, 7717 W. 95th St., Hickory Hills, IL

SEKMADIENIS, lapkričio 30 d. Čikagoje

10:30 v.r. – PAMALDOS – Marquette Parko lietuvių katalikų ir protestantų bažnyčiose
12 v. – ŽUVUSIŲ PAGERBIMAS – Jaunimo Centre
– SVEČIŲ IŠ LIETUVOS PRANEŠIMAS – JC
2 v.p.p. – SIMPOZIUMO UŽDARYMAS – JC

Simpoziumo metu veiks šios parodos:

1. 1941 m. sukilimo ir partizaninės veiklos – Jaunimo centre
2. Martyno Mažvydo pirmosios lietuviškos knygos paroda – Jaunimo centre
3. Lietuvos aviacijos – ANBO – Jaunimo centre
4. Meno parodos – Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte
5. Architektūros paroda – Jaunimo centre
6. "Technikos Žodžio" paroda – Jaunimo centre

BENDROJI SIMPOZIUMO INFORMACIJA:

Jaunimo Centras - Lithuanian Youth Center
5620 So. Claremont Ave. Chicago, IL 60636
Tel.: (773) 778-7500 arba (773) 434-4545 Fax. (773) 434-9363

Teirautis:

mokslinės programos reikalais – Vytautas Narutis
390 Longcommon Drive, Riverside, IL 60546
Tel. & Fax: (708) 447-8864
E-mail: mokslas @compuserve.com

simpoziumo ruošos reikalais – Bronius Juodelis
239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514
Tel.: (630) 986-1613

"GRĮŽKI TU PAS MUS..." "Dainavos" ansamblio vyrų okteto koncertas

"Dainavos" stovykla – tarnyba lietuvių jaunimui, stiprinanti jo tautinę ir religinę savimonę. Per 40 metų ji sąžiningai vykdė šią misiją. Savo įsipareigojimų "Dainava" neatsisakys ir ateinančiais metais, ir drąsiai žengdama į XXI-ą šimtmetį.

Jos sukaktis plačiai prisimenama šiame krašte. Su

Vacys Rociūnas
ypatingu dėkingumu ji švenčiama Čikagoje, Detroite ir Cleveland'e – šių miestų lietuvių telkiniuose, iš kurių kilęs jaunimas daugiausiai šia stovykla naudojasi.

Dainavos globos komitetas Cleveland'e šios sukakties proga pakvietė Čikagos "Dainavos" ansamblio vyrų okte-

tą, kuriam vadovauja Darius Polikaitis. **Okteto koncertas įvyks spalio 25 d., 7 v.v. Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijos auditorijoje.** Bilietai jau platinami sekmadieniais po Mišių parapijos svetainėje. Užsisakyti bilietus galima telefonu: 524-8332, paskambinus dr. Birutei Kasperavičienei. Komite-

"Dainavos" ansamblio vyrų oktetas. Iš kairės: Darius Polikaitis, Liudas Landsbergis, Aras Norvilas, Kastytis Šoliūnas, Audrius Polikaitis, Marius Tijūnėlis, Marius Polikaitis ir Tadas Stropus

DĖKOJU JAV LIETUVIAMS

Štai ir baigėsi mano, kaip nepriklausomos Lietuvos Respublikos Nepaprastojo ir Įgaliotojo Ambasadoriaus Jungtinėse Amerikos valstijose kadencija. Darbas čia buvo toks įdomus, turiningas ir įtemptas, kad net nepastebėjau, kaip pralėkė ketveri metai. Tad atsisveikinu su Jumis, tikėdamasis nuoširdžios Jūsų paramos naujam Lietuvos Ambasadoriui ir Lietuvos ambasadai. Jūsų pagalba buvo, yra ir bus svarbi ir reikalinga.

Savo kasdieninėje veikloje pastoviai stengiausi bendradarbiauti su lietuviais, spręsti visus išskylančius klausimus, kad neliktų mažiausio šešėlio tarp Lietuvos ir JAV lietuvių. Siekiau,

kad iškilusias problemas visų pirma tarpusavyje aptartume ir išsiaiškintume. Bendromis pastangomis, petys petin vieni kitus paremdami, žymiai sutvirtinome dvišalius santykius, darbavomės Lietuvos saugumo ir integracijos į Vakarų klausimais, ženkliai išplėtėme ekonominius ir kultūrinius ryšius. Tai yra ir bus nepaprastai svarbu tolimesniam Lietuvos valstybės stiprinimui.

Dėkoju visiems JAV lietuviams už ilgametę paramą Tėvynei, tėvų ir protėvių gimtinei, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimui ir jos įtvirtinimui, už pagalbą ambasadai ir lietuvių puoselėjimą. Nuoširdus ačiū JAV lietuvių organizacijų va-

dovams bei visiems nariams, ypač tiems, su kuriais teko laimėti asmeniškai susipažinti, už Jūsų draugiškumą, pakvietimus susitikti, supažindinimą su Amerikos verslo ir kultūros žmonėmis, suteiktą Jūsų namų šilumą ir lietuvišką svetingumą.

Visiems Jums linkiu puikios sveikatos ir laimės. Atsisveikindamas su šia puikia šalimi, linkiu Jums taip pat vaisingai veikti ir toliau. Juk dar ne viskas pasiekta, dar neužsiraikime rankovių. Turime dirbti ten, kur šiandien labiausiai reikia, kur liepia eiti vienas, pats artimiausias lietuvių dvasinei palaimai žodis – Lietuva

Dr. Alfonsas Eidintas
Ambasadorius

R.Astrausko nuotraukoje (iš kairės): Donatas, Monika, Birutė, Dr. Alfonsas ir Aistė Eidintai

tas nuoširdžiai kviečia atvykti į šį koncertą ir tapti "Dainavos" stovyklos mecenatais arba rėmėjais.

"Dainavos" ansamblio veikla prasidėjo 1945 metais Hanau stovykloje, Vokietijoje. Ji tęsiama Čikagoje nuo 1950 metų. Šio ansamblio balsingieji vyrai išugdė ir iškilų oktetą, kuriame šiuo metu dainuoja Liudas Landsbergis, Aras Norvilas, Audrius Polikaitis, Darius Polikaitis, Marius Polikaitis, Tadas Stropus, Kęstutis Šoliūnas ir Marius Tijūnėlis. Jiems akomponuoja Vidas Neve-rauskas. Pranešėja – Taura.

Beveik visi ansamblio nariai yra "Dainavos" stovyklos augintiniai.

Koncerte bus atliekamos lietuvių liaudies dainos, populiarios dainos, sukurtos pagal mūsų poetų žodžius, o taip pat kitų pasaulio šalių kompozitorių kūrinių. Klausytojai girdės ir paties okteto vadovo žodžių ir muzikos kūrinių "Dainava":

"Ten miškai,

ežero krantai,

tyliai kalba:

"Grįžki tu pas mus..."

Šios dainos kviečiami, atvykime į Vyrų okteto koncertą jų pasiklausyti.

SĖKMĖS TAU, RIMA!

Rima aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Ji baigė Bostono lituanistinę mokyklą, yra skautė ir daugelį metų dalyvauja Bostono šokių grupėje. R. Zikaitė toliau tęsia studijas Wisconsin universitete pagal magistro laipsnio programą.

AUKA "DIRVAI"

Lietuvių tautinės minties savitraštis "Dirva" visada noriai spausdina rašinius apie Lietuvos Vyčių veiklą.

84-ajame Lietuvos Vyčių visuotiniame suvažiavime buvo nutarta, atsidėkojant "Dirvai", paskirti jos redakcijai 100 dolerių auką.

RIMA ZIKAITĖ

Rima Zikaitė, Algirdo ir Dalios Zikų dukra iš Canton, MA., šiemet baigė Wisconsin universitetą, Madison, įgydama bakalauro laipsnį.

JAV LB Kultūros Tarybos SPAUDOS VAJUS

Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams:

DIRVA.....\$25.00 (vietoje \$35)

P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS.....\$60.00 (vietoje \$95)

4545 W 63rd Str.
Chicago, IL 60629

DARBININKAS.....\$20.00 (vietoje \$35)

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

EGLUTĖ.....\$10.00 (vietoje \$15)

13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

BRIDGES.....\$15.00 (vietoje \$18)

LAC, Inc. Treasurer
1927 W. Boulevard
Racine, WI. 53403

LIETUVIŲ BALSAS.....\$20.00 (vietoje \$30)

2624 W. 71st. Street,
Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS.....\$10.00 (vietoje \$20)

6428 Ridge Rd.,
Clarendon Hills, IL 60514

LITUANUS.....\$8.00 (vietoje \$10)

6621 S. Troy Str.
Chicago, IL 60629

PUIKI DOVANA KALĖDŲ PROGA
studentui, naujakuriui, jaunai šeimai

GRAŽIOJI LIETUVA ŠIANDIEN

Hansas Janužys

(Atkelta iš 4 psl.)

Balčiauskas su šeima ir mokytojas L. Vacbergas pasitiko mane su rožių puokšte.

Kitą dieną (tai buvo šeštadienis, birželio 14-oji) teko dalyvauti Gedulo ir Vilties dienos renginiuose. Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių sąjungos narių pakviesti, žmonės rinkosi į Lukiškių aikštę, prie buvusių KGB rūmų. Didelė minia, patriotinės kalbos ir puikios dainos sudarė tos sukakties prasmę atitinkančią nuotaiką.

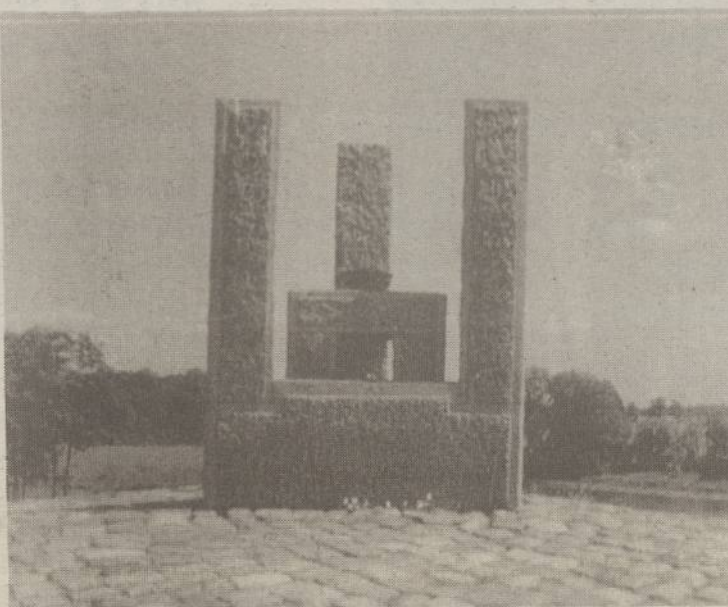
Nuvykęs į Klaipėdą aplankiau ir savo gimtinę Lėbartų kaime, netoli Gargždų. Labai gaila, bet namų neberadau, nes bolševikai sulygino viską su žeme taip, kad nei laukų ribų nebeatpažinau. **Graudu buvo tai pamatyti ir skaudu prisiminti.** Tokių, su kriminaliniais nusikaltimais tepalyginamų istorinių įvykių vaizdą nusikratyti ir geresnį ūpą atgauti pajėgiau tik po kurio laiko, kai turėjau puikią progą susitikti su maloniu buvusiu Klaipėdos apskritys valdytoju Jurgiu Aušra ir jo žmona, prof. Milda Aušriene pas Mildos motiną Aną Dugniene – Reisgytę. Priekulėje. Reisgytės tėvą Martiną Reisgį, buvusį Klaipėdos krašto direktorijos pirmininką nužudė naciai, o jo žmoną bolševikiniai banditai išvežė ir nukankino Sibire.

Aš ir mūsų senas draugas iš Ravensburgo laikų, poetas Bernardas Brazdžionis buvome pakviesti dalyvauti Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos dainų šventėje Klaipėdoje. (Ta proga su pasididžiavimu galiu paminėti, kad Bernardo Brazdžionio – Vytės Nemunėlio knygelę "Meškiukas rudnosiukas" mano žmona, poetė Maria Forster-Janužienė išverstė į anglų kalbą. Netrukus ji bus išleista Amerikoje.)

Politinių kalinių ir tremtinių dainų šventė Klaipėdoje sutraukė tūkstantinę žmonių minią. Į ją suvažiavo 40 mišrių chorų, kurie pripildė puikią vasaros estradą. Ilga eiseną su vėliavomis ir orkestrais nužygiavo Klaipėdos gatvėmis iki estrados, nepaisant lietaus, lydėjusio šią eisną visą laiką. Skambėjo harmoningos vilties ir skausmo dainos, iškilingi valdžios atstovų ir Telšių vyskupo sveikinimai. Garbingas tos šventės svečias poetas B. Brazdžionis karštais patriotiškais žodžiais priminė, kad tremtiniais anuomet buvo visi, – tiek išstremti į Vakarus, tiek į Rytus, tiek likę okupuotoje Lietuvoje. Norėčiau padėkoti šios šventės organizatoriams – buvusiems Sibiro tremti-

Poetas Bernardas Brazdžionis skaito savo eiles Politinių kalinių ir tremtinių dainų šventėje Klaipėdoje

"Lietuvninkų sodas" Jurgių kaime, kur dabar sodinami ąžuolai nacių ir bolševikų aukų atminimui

Klaipėdos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos vicepirmininkas Povilas Mileris (dešinėje) su H. Janužiu

niams. Ypač šios padėkos nuspelnė Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Klaipėdos skyriaus pirmininkas J. Martišius ir jo nenuilstantis pavaduotojas Povilas Mileris.

Klaipėdos universiteto bibliotekos pasišventusiai direktorei Janinai Pupelienei ir jos bendradarbiams, kurie yra tikri tos mokslo įstaigos ugdytojai, nuvežiau nemažai mokslinių knygų įvairiomis kalbomis. **Žinoma, dr. Kazys Pemkus su savo išpūdinga dovana šiai bibliotekai "su-**

mušė visus rekordus".

Klaipėdos universiteto senato pirmininkei prof. Audronei Kaukienei ir puikiam rašytojui, istorikui Kostui Kaukui taip pat perdaviau daug istorinių knygų. Jie labai vertina visus raštus ir, leisdami vertingas istorines knygas, stengiasi užpildyti tą tuštumą, kuri susidarė per bolševikmetį.

(Bus daugiau)

TARPTAUTINIS PIANISTŲ KONKURSAS

Vytautas Matulionis

Kas du metai Cleveland, OH tampa tarptautinio masto magnetu, pritraukiančiu daug talentingų muzikų-pianistų. Šios traukos priežastis yra Clevelando tarptautinės varžybos – The Cleveland International Piano Competition. Šiais metais jos vyko rugpjūčio 8-17 dienomis, Cleveland Muzikos instituto Kulas salėje. Tai buvo jau dvyliktosios tokios varžybos.

Norinčiųjų patekti į varžybas buvo 212, tarp jų – 92 vyrai ir 120 moterų. Pagal amžių jie įvairavo nuo 17-os iki 32-jų metų. Tarp jų buvo ir vienas pianistas (o gal pianistė) iš Lietuvos. Daugiausia kandidatų atsiuntė Japonija (34), JAV (29) ir Korėja (22). Atrankos komitetas, kurį sudarė varžybų meno vadovas Paul Schenly (pirmininkas) ir Julian Martin, Peter Takacs bei Kathryn Brown, varžybose dalyvauti pakvietė 58 pianistus. Tačiau lietuvių pakviestųjų tarpe nebebuvo. Nors programoje buvo išvardinti 53 pianistai, skambino 49 (iš 23 kraštų).

Varžybų jury sudarė aštuoni teisėjai iš įvairių šalių. Teisėjams buvo nustatytos labai griežtos taisyklės, apribojančios jų ryšius su varžybose dalyvaujančiais pianistais, nustatančios vertinimo ir balsavimo procedūrą. Jury vertinimus nuolat tikrino specialus kompiuteris. Oficiali varžybų kalba buvo anglų.

Varžybų repertuaras labai įvairavo tiek stiliais, tiek kompozitoriais: 250 kompo-

zicijų ir 59 kompozitoriai, atstovaujantys 18-ą kraštų, iš visų muzikinių laikotarpių. Tokią plačią varžybų repertuaro apimtį pateisino tai, kad šios varžybos, anksčiau žinomos kaip Robert Casadesus International Piano Competition, 1995 m. buvo visiškai pertvarkytos, labai praplečiant repertuarą ir suteikiant varžovams didesnę laisvę rinktis kūrinius. Tada ir varžybų pavadinimas buvo pakeistas į The Cleveland International Piano Competition.

Varžovų pasirinktame repertuare, be didžiųjų – Šopeno, Liszto, Beethoveno, Debussy, Ravelio, Schumano ir Mozarto, buvo ir mažai žinomų (arba retai girdimų) kompozitorių kūrinių: Nikolajaus Kapustino, Sofijos Gubaidulinos, Pancho Vladigero, Masao Honma ir t.t.

Varžybas sudarė keturi palaipsniui mažėjantys ratai. Pirmajame visi varžybų dalyviai skambino 25 min. solo programą. Antrame šešiolika atrinktų pianistų atliko 40 minučių programą. Trečiame rate (Semi-Finals) aštuoni varžovai atliko 55 min. programą. Paskutiniame, ketvirtajame (Final Rounds) keturi laimingieji skambino jų pasirinktą piano koncertą su orkestru. Kiekvienas varžybų ratas kėlė vis didėjančius, reikalavimus, išbandančius varžovų techninius sugebėjimus, jų bendrą meninę ir asmeninę brandą.

(Bus daugiau)

Buvusiam "Vilties" draugijos valdybos nariui

A. † A.

Dr. ANTANUI BUTKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną BIRUTĘ, sūnų GEDIMINĄ, dukrą RŪTĄ ir kitus gimines bei artimuosius

"Vilties" draugijos valdyba
ir "Dirvos" redakcija

A. † A.

PETRUI VALIŪNUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiau velionio žmonai JANINAI, dukroms IRENAI NORMANTIENEI IR STASEI STONIENEI, sūnums Romui ir Algiui VALIŪNAMS. Vos trims savaitėms po A†A DANUTĖS MIKALAUSKIENĖS mirties praėjus, Viešpats pasišaukė ir jos Tėvelį. Kartu su Jumis šios skaudžios netekties skausmu dalinuosi

Jonas Jasaitis

BOSTONO SEKSTETAS KONCERTUOS ČIKAGOJE

Marija Remienė

Ateina ruduo. Čikagoje sėkmingos vasaros šventės – gegužinės – pasibaigė. Tačiau lietuviškoje Čikagoje ir ruduo turtingas kultūriniais renginiais. Organizacijos kuria planus, kaip išsilaikyti ir įnešti savo dalį į bendrą lietuviškosios veiklos indėlį.

Kai bus rašoma Amerikos lietuvių istorija, tai Čikagos "Margučio" radijo laidų įvertinimas joje užims reikšmingą vietą. "Margutis" pra-

šneko 1932 m. balandžio 11 d. ir tebekalba iki šiol, nesustojęs per visus tuos 65-rius metus. "Margučio" radijo kūrėjas Antanas Vanagaitis tikriausiai net pats nesitikėjo, kad šios laidos turės tiek daug įtakos lietuvių kultūriniam ir visuomeniniam gyvenimui.

Keitėsi laikai, keitėsi "Margučio" radijo stotys, keitėsi programų forma ir jų ve-

dėjai. 1995 metais radijo programai vėl reikėjo persiorganizuoti į "Margutis-II", kuomet buvo sudaryta šių laidų išlaikymo taryba ir valdyba.

Per 65 metus "Margutis" išgarsėjo ruošiamais koncertais ir kitais renginiais. Renginiai papildydavo radijo laidos išdą, nes "Margutis" išsilaiko tik iš rėmėjų aukų ir skelbimų.

Tęsiant "Margučio" tradiciją, spalio 19 d., sekma-

dienį, Jaunimo centre rengiamas Bostono seksteto koncertas. Sekstetą įkūrė kompozitorius Julius Gaidelis prieš 30 metų. Jis parinko lengvosios pramoginės muzikos repertuarą, pats kūrė dainas, pritaikydamas jas šiam kolektyvui.

Po J. Gaidelio mirties sekstetas kurį laiką neturėjo vadovo. Po kelių metų šiai dainininkų grupei sutiko vadovauti Daiva Navickienė, kuri įtraukė daug naujų kūrinių. Dabartinėje seksteto programoje yra liaudiškos ir estradinės dainos. Sekstetas sėkmingai koncertavo daug-

elyje vietovių, kuriose gyvena lietuviai. Jis apvažinėjo Atlanto pakrantes, koncertavo Čikagoje, Los Angeles ir Kanadoje. Šiuo metu sekstetas (gal būt, laikinai) tapo kvintetu: jame dainuoja tenorai Norbertas ir Helmutas Lingertaičiai, baritonai Bronius Banaitis ir Ričardas Lizdenis, bosas Gintas Simonaitis.

Čikagos ir jos apylinkių lietuvių kviečiame spalio 19-ą atvykti į Jaunimo centre ir savo dalyvavimu šiame koncerte paremti "Margučio II" radijo laidą, kad ji galėtų mums teikti žinias, džiuginti lietuvišku žodžiu ir dainomis.

Bostono dainininkai (iš kairės): Ričardas Lizdenis, vadovė Daiva Navickienė, Gintas Simonaitis, Helmutas Lingertaitis, Bronius Banaitis ir Norbertas Lingertaitis

Nauji poezijos posmai

Adomas P. Jasas

NUODĖMINGOJI PAGUNDA

Jei tau gyvenimas – malda,
kad mes pasauliui svetimi, –
nuskęsk, kur būtum visada
audringų marių vilnimi...

Kažkur už deimanto kalnų
aušra palaimintai lydės –
nebus be derliaus rudeny,
nei skausmą lemiančios žvaigždės.

Tik užaus bangos amžinai,
lyg tavo gyvastį liūliuos,
kad joms, kas gauta, gražinai,
pavargęs žemės sopuliuos...

"DRAUGO" KONCERTAS "Kur girios žaliuoja"

ATLIEKA:

Aušra Cicėnaitė, sopranas
Vaidas Vyšniauskas, tenoras
Eugenija Kuprytė, pianistė

Šeštadienį Spalio 18 d. 7:00 v.v.
Saturday October 18 7:00 p.m.

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos
Didžiojoje Salėje

Our Lady of Perpetual Help Church Hall

Bilietus galima užsisakyti pas V. Šilėną tel. 531-8207 arba įsigyti prie salės durų

Tickets (at the door)/ Bilietų kainos: \$15, \$10 & \$7

Visuomenė nuoširdžiai kviečiama koncerte dalyvauti

"DRAUGAS"-mūsų išeivijos pasididžiavimas

NE VISIEMS PATIKS

Vladas Vijeikis

Visą savo gyvenimą domėjausi menu. Tiksliau sakant, vaizdiniu. Reikėtų išskirti pirmąjį dešimtmetį, kada svarbiau buvo saldainiai, didelis troškimas būti kareiviu ar bent gaisrininku. Reikia pripažinti, kad tie metai buvo daug paprastesni, negu paskui, kada žvilgsnis pasuko į meną.

Kauno Meno mokykloje teko matyti ir žavėtis pasaulinio meno didvyriais, bet tik reprodukcijose. Tiesa, ryškiai prisimenu belgų meno parodą. Nepaprastai nuostabūs kūriniai. Netoli nuo to buvo ir mūsiškiai: A. Galdikas, A. Varnas, A. Žmuidzinavičius, P. Rimša, J. Zikaras ir daug kitų. Bet jie – saviškiai. Tuo laiku madoje buvo importuotos prekės. Nors labai negražu lyginti meną su prekėmis.

Likimas nubloškė į Paryžių, Romą, Florenciją. Muziejuose pamačiau tuos meno šedevrus, kuriuos stebėjau nedidelėje Meno mokyklos bibliotekoje. Ir koks buvo nuostabumas, kada pamačiau, kad tie paveikslai, kuriuos išvaizdavau didelius, buvo labai maži, o mažieji – labai dideli. Labai nusivyliau Mona Liza: tokia garsi moteris, o paveikslas – labai nedidelis. Bet argi reikia spręsti apie meno kūrybą pagal didumą? Labai nemėnė.

Čia būtų lyg ir įžanga į mano tolimesnį svarstymą. Dabar į Ameriką atsivėrė meninis antplūdis. Nėra tos savaitės, kad čia nevyktų dailininkų iš Lietuvos parodos. Pripažinsiu: yra labai gerų, bet jos paskęsta potvynyje.

Kartais tenka išgirsti ir pačių dailininkų pareiškimus apie savo kūrybą. Viena dailininkė, paklausta, kiek ji atvežė savo drobių į Amerikoje ruošiamą parodą, labai aiškiai atsakė: "Nė vieno paveikslo. Mat aš, atsibudusi iš ryto, turiu visai kitas idėjas apie meną, negu guldamas vakare. Taigi visus paveikslus pagaminau čia. Nauji išpūdžiai".

Teko paskaityti, kad renesanso dailininkai gana ilgai užtrukdavo, kol išreikšdavo savo idėjas drobėje. Gal dėl to, kad reikėjo trinti dažus. Tai užtrunka. O štai dailininkei iš Lietuvos užtenka poros savaičių, kad užpildytų visą

parodą. Neabejoju, kad Sikstinos koplyčią išdekoruoti jai nereikėtų nė dviejų savaičių.

Mano smegeninės nemėnė pusėje zirzia klausimas: "O ką daro dailininkė su parodoje neišparduotais paveikslais? Nes juk naujas kraštas, naujas miestas, naujas rytas ir naujos idėjos. Tik išdėk jas ant popieriaus, drobės ar kas po ranka pakliūva.

Skaitant meno istoriją, teko patirti, kad labai garsūs dailininkai nebuvo priimti į parodas. O dabar parodos ant parodų, po visą pasaulį.

Kaip graudu atsilikus nuo meninio pasaulio. Ir kaip bepavys, jeigu žengia tokiais dideliais žingsniais.

Kada gėriau iš mokslo šaltinių, mažai, o gal ir nieko negirdėjau apie senovės lietuvių religiją. Katalikų kunigo – mokytojo programoje tokio dalyko nebuvo. Bet kaip paprastai būna, išgirsti ir pašalinių mokslų. Tad sužinojau, kad kažkada lietuviai tikėjo į Dievą Perkūną, kuris po dangų eikliais žirgais pakinkytoje karietoje važinėja ir svaidda žaibus ir griauštinius. Mano proseneliams tai buvo labai įtikinantis ir beveik matomas Dievas. Susirinkę tankiame miške, didžiulių ąžuolų pavėsyje jie garbino Perkūną. Bet atėjo kitų dievų skelbėjai. Iškirto šventus ąžuolus ir liepė garbinti kitus dievus, o Perkūną užmiršti. Bet žemaitis, prisimindamas senus laikus, dar pažnibždėdavo: "Perkūne, dievaiti, nemuški žemaitį, tik muški gudą, kaip šunį rudą". Ir kodėl atsitiko taip, kad Perkūnas, nors ir labai gerai girdimas, neteko savo dievybės sosto? Atsakymas: todėl, kad senovės lietuviai neturėjo savo rašto."

Jeigu būtų turėję, tai Perkūno tikėjimo istoriją ir nuostatus būtų surašę. Gal būtų būtų pavadinę "Perkūniliją" ar kitaip, bet tai būtų biblija. Ir štai toje biblijoje ar perkūnilijoje būtų paskelbta, kad lietuviai yra išrinktoji tauta. Vaidilutės kurentų šventą ugnį. Moterys būtų labai laimingos, nes katalikai labai raikosi ir nenori moterų prieleisti prie altoriaus. Vaidilos vaikščiotų su kanklėmis ir giedotų giesmes, kurias mūsų poetai labai mielai rašytų. Lietuviai valdytų didesnę pusę Europos. Tada NATO ir Europos sąjunga keliaklupsčiais prašytųsi priimami į Lietuvos imperiją.

Tai štai kodėl lietuviai stengiasi savo vaikus išleisti į aukštą mokyklą. Gal tas užsiliko kraujuje: gailisi, kad jų proproseneliai neturėjo savo rašto.

PANEVĖŽIO KERAMIKOS SIMPOZIUMAS SUARTINA PASAULIO DAILININKUS

Henrikas Stasas

Pro Vilniaus bažnyčių bokštus dar tik skverbėsi pirmieji ryto saulės spinduliai, kai su lėtai slenkančia automašinų srove pajudėjome link greitkelio. Nors buvo dar gana anksti, tačiau visomis gatvėmis pėsti bei važiuoti jau skubėjo į darbus. Siauros miesto gatvės negalėjo patenkinti rytinio judėjimo ir kartkartėmis tekdamo net sustoti. Vietiniai tokius atvejus vadina "kamščiais". Nežiūrint sunkaus judėjimo po pusvalandžio pasiekėm į Panevėžį vedantį greitkelį, kuris ateityje bus įjungtas į tarptautinį kelią "Via Baltica".

Pasiekus greitkelį, eismas kiek sumažėjo. Prieš akis atsivėrė plačių Lietuvos lygumų vaizdai. Rudenėjanti gamta su rasotomis pievomis ir gelsvomis rugienomis, virš kurių saulėje draikėsi ilgi voratinkliai, sąlygojo šiek tiek melancholišką nuotaiką. Ją dar paryškino deginamų šiaudų dūmų kamuoliai, kurie ritosi per išdegusias, juodais lopais nudažytas rugienas.

Tačiau platūs, kiek monotoniški laukai greit dingę. Dabar mus iš abiejų kelio pusių supo žali spygliuočių miškai, kuriuose dar noko bruknės, o žalias samanas puošė spalvingi grybai. Išvažiavus iš miškų, vėl iškilo kaimai su tankiai sugrupuotais gyvenviečių pastatais, neabejotinai taikytais kolektyvinių ūkių gyventojams.

Netrukus pasirodė ir pirmieji Panevėžio priemiesčio namai, kurie toliau rikiavosi į

vešliais medžiais apsodintas gatves. Sustojome miesto centre prie plačios, gražiais pastatais ir pavėsingais medžiais apsuptos Laisvės aikštės. Mano bendrakeleivei išskubėjus į pasimatymus su Panevėžio pramonininkais bei prekybininkais, turėjau keletą valandų laiko, kurias panaudojau tam, kad iš arčiau ir nuodugniau susipažinčiau su miestu. Grožėjausi puikiais pastatais, turtingomis parduotuvėmis, pėsčiųjų zona, kurioje po medžiais pastatyti poilsiui pritaikyti patogūs suolai. Buvo įdomu stebėti praeivius, kurių daugelio veiduose spindėjo jaunatviška energija, gera nuotaika ir tikėjimas į geresnę ateitį.

Toks, tiesa, gana paviršutiniškas, panoraminis šio miesto vaizdas. Charakterizuojant šį miestą, tektų kur kas giliau pažvelgti į jo gyvenimą, kuris ir istoriškai, ir kultūriškai bei ekonomiškai reikšmingas visam kraštui. Panevėžys, kaip žinome, turi gana gilią mokslo, meno ir ekonomikos šaknis. Nors miestas yra nesenas (jo pradžia siekia tik 16-ą amžių), tačiau pokario metais jis nepaprastai sparčiai augo. Ypač pramonė čia vystėsi sparčiau negu kitur Lietuvoje. Šiandien čia veikia apie 6 tūkstančius įvairių įmonių, kurios, galima sakyti, sudaro svarbiausią paskatą mokslui, menui ir apskritai kultūrai klestėti. Čia veikia garsus politechnikos institutas, daug įvairių kitų mokslo įstaigų, mokslo tyrimų laboratorijų ir t.t. O kiek teatrų, tarp kurių plačiai pagarsėjęs J. Miltinio dramos teatras, toliau – vaikams teatras "Menas", Lėlių vežimo teatras, kur arklių traukiamas vežimas transformuojamas į sceną, Muzikinis teatras, Kaukių lėlių teatras, "Drevinuko" teatras ir, galiausiai, poezijos teatras.

Taigi meno pulsavimas

čia – galingas. Per jį pasaulis ir pažino Panevėžį. Viena ypatinga meno sritis, iškėlus šio miesto vardą pasaulyje, yra keramika. Mat Panevėžyje kasmet vyksta keramikos meno simpoziumai, kuriuose dalyvauja dailininkai iš viso pasaulio. Tokiu būdu miestas tapo vienu iš pasaulio keramikos centrų.

Pirmą keramikos meno kibirštį ten įžiebė veikiantis didžiulis stiklo fabrikas, kuris 1983 m. pradėjo rengti lietuvių keramikams seminarus. Šių seminarų pradininkas buvo Panevėžyje gyvenantis dailininkas Alvydas Pakarklis. Jis stiklo fabrike pastebėjo išdegusio akmens masę – šamotą, kuri yra plastiška ir nepamainoma keramikams medžiaga. Pasikeitus politinei padėčiai Lietuvoje, į seminarus kviečiami ir užsienio dailininkai. Pastacių Panevėžyje Dailės galeriją, jos direktorė Jolanta Lebednykienė pradėjo organizuoti keramikos simpoziumus, kurie veikia jau septinti metai ir tapo galerijos tradicija.

Tos pačios dienos popietę turėjau progos su Panevėžio firmos "Elkada" ir Pramonės bei prekybos rūmų direktorium Juozu Bečeliu ir Ingrida Bublione aplankyti Dailės galeriją. Jos direktorė dail. J. Lebednykienė aprodė galeriją, supažindino su ten eksponuotais keramikos darbais ir šios galerijos kūrybine veikla. Visi čia rodomi keramikos darbai pagaminti simpoziumuose dalyvavusių dailininkų. Aišku, visi jie – naujos keramikos meno krypties, iš dalies priklausantys abstrakčiai srovei, pasižymintys naujomis meninėmis idėjomis. Kai kurie iš jų yra labai masyvūs, tinkantys lauko keramikos rūšiai.

(Bus daugiau)

Panevėžio Dailės galerijoje – prie dailininko D. Alban kūrinių. Iš kairės: LR Garbės konsulė Ingrida Bublione ir galerijos direktorė Jolanta Lebednykienė

H.Staso nuotr.

ĮVAIRENYBĖS

Skyrelio vedėjas – Gerardas Juškėnas

SQUIRE PILIES ŠIMTMETIS

Willoughby Hills, OH North Chagrin Metropark'e yra Squire Castle pilis. Per pastarąjį šimtmetį apie ją buvo sukurtos įvairios legendos. Iš tikrųjų tai buvo nepavykęs turtuolio Feargus B. Squire bandymas įsikurti jo išgytame River Farm Estate ūkyje, užimančiame 829 akus. Prieš šimtą metų jis pradėjo kurti sodybą, iškilo vartų pastatas iš akmenų ir plytų su įmantriais bokštais. Už to pastato buvo sumanyta šlaite statyti rūmus F.B. Squire šeimai gyventi. Tačiau visuomeninei jo žmonai Louise ta vieta buvo per toli nuo jai įprastos aplinkos. Pora pasistatė rūmus milijonierių gatvėje Wickliffe, OH. Tų rūmų arklidė, vandens bokštas ir rūmų dalis išliko Bishop ir Ridge Rds. šiaurės rytų kampe.

Šiomet Cleveland Metroparkų pareigūnai pasirūpino atnaujinti šią pilį. Šeštadienį, rugsėjo 27 d., nuo vidurdienio iki 7 val. vakaro į pilies šimtmečio šventę važiavo tūkstantinės minios. Vikresnieji, pasistatę automobilius Giraitės pievose, kuriose pavasarį išskylavo mūsų skautės ir skautai, pėsčiomis žygiavo per girią į pilį. Kiti važiavo arklių traukiamais vežimais, kurie buvo atgabenti iš kitų Metroparkų. Mudu su žmona – gamtos mėgėjai – irgi pėsčiomis per šaknis ir kelmus nužygiavom link pilies. Tą pilį esam daug kartų lankę su mūsų atžalynu, bet dabar nustebino jos grožis. Akmens sienos nuvalytos nuo įkyrių rašėvų paliktų terlionų, uždengtas naujas stogas, languose pakabintos užuolaidos,

iš kaminų rūksta ugniakūrų dūmai.

Viename kambaryje buvo "Mrs. Squire tea party". Senoviška suknelė ir skrybėlė pasipuošusi mergina, pasitikdama svečius, pasakojo apie pilies praeitį. Kitame – medžioklės kambaryje barzdotas vyras, užsidėjęs aukštą skrybėlę, "švietė" mus apie F.B. Squire medžioklę ir tame kambaryje buvusią biblioteką. Tačiau labiausiai visus patraukė "kirpėjų kvarteto" ("Barbershop Quartet") senovinės dainos, skambėjusios didžiojoje salėje.

Prie pilies takų buvo iš-

kabintos įvairios nuotraukos ir žymiųjų išradimų datos. Estradoje orkestras grojo populiarią muziką. Išalkusiems "vaizbūnai" pardavinėjo užkandžius bei vaisvandenis.

Feargus Bowden Squire 1850 m. gimė Anglijoje. 10 metų amžiaus atvyko į Cleveland, OH. Sulaukęs 15 metų, pradėjo dirbti raštinės pasiuntiniu naftos perdirbimo įmonėje. Vėliau pats įkūrė ir vadovavo kelioms tokios paskirties įmonėms, dažnai susikirdamas su "Standard Oil" įkūrėju John D. Rockefeller.

Jis dažnai lankydavo Ri-

"Mrs. Squire" – prie pilies židinio

G.Juškėno nuotr.

Squire pilis North Chagrin Metroparke

G.Juškėno nuotr.

Balsingas "kirpėjų" kvartetas Squire pilies 100-mečio šventėje

G.Juškėno nuotr.

ver Farm ūkį su dukra Irma ir sūnum Reginald, bet žmona Louise vengė tos vietos. F.B. Squire 1909 m. išėjo į pensiją. 1922-23 m. jis buvo Wickliffe meras. Vėliau persikėlė į Cleveland Heights. Ten, eidamas 82-uosius metus, mirė.

1925 m. Metroparkai perpirko pilį iš banko. Ji pasidarė žmonių dažnai lankoma vieta. Tačiau apie 6-ąjį šio amžiaus dešimtmetį ten ėmė dažnai lankytis motociklininkai ir net narkomanai. Metroparkų vadovybė, siekdama iš-

saugoti pilį, užpylė jos rūšį ir sustiprino sargybą. Parko pareigūnai bando atkurti puošnią pilies praeitį bei išlaikyti romantišką dabartį. Anot jų, dabar pilis yra saugi ir išsilaiskys dar kitą šimtą metų.

Squire pilis yra North Chagrin Metropark'e prie Chagrin River Rd. Pasiekiamą iš Chardon Rd. (Rt. 6) arba iš Wilson Mills Rd. Ateina auksinis rudenėlis – indėnų vasara. Išvažiuok į puošnias spalvomis pasidabinusią gamtą, nepamirškite aplankyti tą pilį.

Ger.J.

NETEKOM DVIEJŲ SAKALIUKŲ

Liepos mėnesį, kaip jau buvo pranešta, sakalai Zenith ir Szell išperėjo keturis pūkuotus sakaliukus stoties bokšto palangėje. Po kelių savaikių jaunikliai pradėjo skraidyti. Deja, du iš jų netrukus žuvo. Sakalas Meenie rugpjūčio mėnesį, skridęs dideliu greičiu, atsitrenkė į Renaissance viešbučio pastatą ir žuvo. O rugsėjo mėnesį, netoli Sandusky m. sakaliukė Miney susižeidė, atsitrenkusi į elektros laidus. Ją su nulaužta koja bei sužeistu stuburu rado priekyviatės aikštėje. Mona Rutger, dirbanti gyvulių globos centre, Castalia, OH, perdavė ją Ohio gamtos saugos pareigūnams, kurie sužeistą paukštę nuskraidino į reabilitacijos centrą Minnesota valstijoje. Deja, ten Miney būklė pablogėjo ir ji nebeatsigavo.

Scott Wright, kuris nuolat stebi sakalus Cleveland miesto centre, pabrėžė, kad jaunieji sakalai yra labai atkaklūs, besivydami savo gro-

bį. Anot jo, statistika rodo 50% jaunųjų sakalų mirtinumą. Tai patvirtino ir stoties bokšto sakaliukai. Kiti du sakaliukai – Eenie ir Moses Cleaveland irgi paliko stoties bokšto lizdą. Spėjama, kad jiedu yra sveiki. Zenith ir Szell per pastaruosius penkerius metus užaugino 18 jauniklių, iš kurių dar tebėra 14.

ATSUKITE LAIKRODŽIUS

Vėl ateina laikas atsukti laikrodžius vieną valandą atgal kiekvienoje JAV laiko zonoje. Spalio 26 d. 2:00 val. nakties grįžtame į standartinį laiką ("Standard Time"). Partina atsukti laikrodžius šeštadienį, spalio 25 d., prieš eidami miegoti.

Standartinis laikas truks iki 1998 m. balandžio 5 d. Tada vėl pasuksime laikrodžius vieną valandą pirmyn.

Ta pačia proga primename ugniagesių patarimą: pakeiskite baterijas jūsų priešgaisrinės apsaugos signalizacijoje – "Smoke Detectors".

Ger.J.

A. † A.

PRANUI STANKAIČIUI

Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą broliui DR. JONUI STANKAIČIUI ir kitiems giminėms

Ohio Lietuvių Gydytojų draugija

RENGINIŲ KALENDORIUS

• SPALIO 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščiu "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba. Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akomponiatorė Eugenija Kuprytė

• SPALIO 18-19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• SPALIO 25 d. – "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas. Koncertuoja Čikagos "Dainavos" ansamblio vyrų oktetas

• LAPKRIČIO 8 d., šeštadienį, Cleveland'o Lietuvių žuvininkų klubas (Litts Anglers Club), Lietuvių namuose, rengia loteriją-balių. Bilietus platina klubo nariai ir Lietuvių namai. Už \$30 asmeniui bus vakarienė, gėrimai, muzika, šokiai, galimybė laimėti \$1000 ir įvairias kitas sumas bei prizus

• LAPKRIČIO 9 d., sekmadienį, 12 v. – Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos kultūrinės premijos įteikimas, metinis susirinkimas ir pietūs Lietuvių namuose

• LAPKRIČIO 9 d., sekmadienį, 4 v.p.p. – Dalios Staniš-

kienės poezijos knygos pristatymas Dievo Motinos parapijoje

• LAPKRIČIO 15-16 d.d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH, apylinkės valdyba

• LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH, skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimą

• LAPKRIČIO 23 d., 11:30 v. r. – prof. dr. Algio Norvilos paskaita Dievo Motinos parapijos salėje

• GRUODŽIO 6 d. 9 v. r. – 5 v.p.p. – Adventinis susikaupimas – rekolekcijos. Jas praveda kun. Pietrimas Dievo Motinos parapijoje

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

NETEKOME VILHELMINOS JAKŠTIENĖS

Rugsėjo 30 d. Lakewood, OH ligoninėje mirė dr. Vilhelmina Jakštienė. Velionė buvo 1989 m. mirusio profesoriaus Juozo Jakšto našlė.

Ji su šeima atvyko į Cleveland, OH 1951 m., turėdama Vienos universitete įgytą istorijos mokslų daktaro laipsnį. Pradėjusi dirbti Cleveland viešojoje bibliotekoje, augino penkis vaikus ir studijavo Case Western Reserve universitete. Ji gavo bibliotekininkystės mokslų magistrės laipsnį. 1980 m. V.Jakš-

tienė išėjo pensijon.

Dr. V. Jakštienė dėstė vokiečių kalbą Fenn kolegijoje ir Cleveland valstybiniame universitete. Ji buvo gimusi Vienoje, Austrijoje. Ten ji susitiko būsimą vyrą, kuris tuo metu studijavo Vienos universitete. Sukūrė šeimą, jie vėliau gyveno Kaune iki 1944 m., kol sovietai antrą kartą okupavo Lietuvą. Tada jie pabėgo į Austriją, o 1949 m. atvyko į JAV – Clarks-ville, Tenn. Iš ten persikėlė į Cleveland, OH.

Velionė dr. V. Jakštienė mokėjo kelias kalbas. Laisvai skaitė ir rašė senovinėmis lotynų ir graikų kalbomis.

Motinos netekusios liko dvi dukros – Lucija Cox iš Philadelphia, PA ir Elena iš Litchfield, Mich., sūnūs – Petras, gyvenantis Lakewood, OH, Jurgis – Rocky River, OH ir Romas – Strongsville, OH. Liko šeši vaikaičiai ir dvi seserys.

V.Jakštienė spalio 4 d. po apeigų buvo palaidota Visų Sielų kapinėse, Chardon, OH.

Ger.J.

BALTIEČIŲ VAKARONĖ

Spalio 4 d. Lietuvių namuose (877 East 185th Street Cleveland, Ohio) įvyko tradicinė, jau 18-toji metinė baltiečių vakaronė. Ervi salė buvo pilnutėlė. Tarp šio šventiško vakaro dalyvių matėme malonųjį estų atstovą Andreas Traks. kaip visada pasitempusį Marij Mantienieką, profesorę Ilgą B. Svechs, Karin Ruus, didelį būrį lietuvių visuomenininkų. Gaila, kad sunegalavęs negalėjo atvykti šios vakaronės organizatorius Algis Pautienis.

Dainininkė Iveta Ivan-sone savo koncertą pradėjo, atlikdama harmonizuotas latvių tautines dainas: "Mamytė mane globojo", "Maža buvau, nesupratau", "Rožėm kambarį išdabinau". Puikiai nuskambėjo Raimundo Paulo dainos, o ypač jo išpūdingoji "Vėjų valanda." Iveta prasitarė, kad R.Paulo dainą "Gaujai" ji neseniai dainavo, viešėdama Latvijoje, ant šios upės kranto. Daug kam patiko Viljos arija iš operetės "Linksmoji našlė".

Kalbėta šioje vakaronėje ir apie Baltijos šalių dabartį. Pravesta linksma loterija. "Dirvos" apžvalg.

RENGINIŲ KALENDORIUS

1998 metai

• SAUSIO 17 d. – loterija, skirta Lietuvių namų remontui. Pradžią – 6:30 vakaro. Pietūs, muzika, šokiai, nemokamas baras

• Kovo 29 d. – Kaziuko mugė. Rengia Cleveland'o skautija

Akomponiatorius dr. Vilnis Ciemins ir dainininkė Iveta C. Ivansone po koncerto Baltiečių vakaronėje

J. Jasaičio nuotr.

VISA LOTTERY

Our office is assisting with VISA LOTTERY Application for Green Card from now until November 19, 1997 For more information call: Jayashree Bidari, J.D. – Attorney At Law (216) 892-3323

AMERICAN TRAVEL SERVICE

Patikimiausia ir ilgiausiai veikianti lietuvių kelionių agentūra Amerikoje.

Parūpiname bilietus į Lietuvą patogiausiais maršrutais ir pigiausiomis kainomis. Sutvarkome Jūsų atostogas į visas pasaulio šalis bei užsakome pačias įdomiausias keliones laivais.

Royal Caribbean 7 naktų kelionė laivu golfininkams balandžio 26 – gegužės 3, 1998

Princess Cruises Love Boat 12 dienų kelionė į Aliaską birželio 11-22, 1998

Užsiregistruojant iki lapkričio 15 d., duodame specialią nuolaidą.

9439 S. Kedzie Ave. Evergreen Park IL 60805 Tel. 708-422-3000 or 1-800-422-3190 FAX 708-422-3163

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building) CLEVELAND, OH 44122 Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980 Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrudžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

RITA STAŠKUTĖ

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT

639 EAST 185 STREET CLEVELAND OH 44119 216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU

LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS, BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE, PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT (312) 434-2121 arba (800) 775-7363

Juoko strėlės

K. Balauginas

NEKANTRI

– [sivaizduok – sako viena draugė kitai, – jau ištisas dvi valandas ieškau vyro ir ... negaliu surasti!]

– Kokia tu nekantri, – atrėžia anoji, – aš štai ieškau vyro daugiau kaip 20 metų ir vis negaliu surasti!

ATRADO...

Gydytojas sako ligoniui – alkoholikui:

– Tavo nelaimės kaltininkas yra alkoholis.

– Tai ačiū Dievui! – apsidžiaugė ligonis. – O, žinot, daktare, iki šiol man visi sakydavo, kad aš pats kaltas...

ILGO AMŽIAUS PASLAPTIS

Žurnalistai, apsupę šimtametį senuką, klausinėja:

– Kaip tamsta sulaukei tokio ilgo amžiaus?

– Labai paprastai: kai aš gimiau, tada dar nebuvo surasta tiek daug bacilų, kaip šiandien.

PINIGAI IR PATYRIMAS

Bičiulis pasakoja:

– Žinai, kai mudu su Jurgiu sudarėm bendrovę ir pradėjom prekybą, tai aš turėjau pinigų, o jis patyrimo.

Dabar jis turi pinigų, o aš – patyrimo...

TORTAS IR ŠUO

Vienas skautų veikėjas grįžta namo ir randa susijaudinusią žmoną.

– Kas atsitiko, mieloji?

– Nagi, skautų baliui iškepiu tortą, o šuo ėmė ir surijo.

– Na, ir kas čia baisaus? – sako vyras. – Nesijaudink. Aš pažįstu žmogų, kuris galės mums parūpinti naują šunį.

ILGA KELIONĖ

Nedidelio miestelio laikraštis išspausdino mirties pranešimą: "Mūsų gerbiamas klebonas Juraitis vakar rytą mirė. Jis apleido žemę ir iškeliavo į dangų"

Po kelių dienų laikraštis gauna telegramą: "Klebonas Juraitis neatvyko. Stop. Neri-mauju. Stop. Šventas Petras."

TRADICIJŲ SAUGOTOJAS

Vienų iškilmingų pietų metu svečias taip garsiai ir stipriai atsirūgo, kad net visi jį sužiūro. Norėdamas išdildyti netaktiško ir nemalonaus veiksmo įspūdį, šis ima aiškintis:

– Matote, aš daug ke-

liavau. Ir štai Tolimuose Rytuose, kai svečias sotas, jis būtinai turi atsirūgti. Toks jau ten paprotys.

– Kam ponui reikėjo taip toli keliauti? – atsako šeimininkė. – Mano kiaulės nebuvo niekur išvykusios, o vis tiek laikosi šio papročio!

SPECIALISTAI

Filosofijos seminare profesorius klausia studento:

– Pasakykite man, koks asmuo galėtų džiaugtis, jei pasaulyje būtų vien gėris ir meilė?

– Kunigas, profesoriau!

– O ar žinote asmenį, kuris džiaugiasi, jei jo artimui bloga ir jį lanko nelaimės?

– Tai gydytojas. Tai vienintelis asmuo, kurį džiugina nelaimės ir bloga sveikata!

MADŲ PARODOJE

Madų parodoje sėdi du bičiuliai. Vienas iškėlęs galvą, kitas – žemai nuleidęs akis. Tas, kuris galvą iškėlęs, sako:

–Ko tu toks paniūręs? Juk modeliutojų labai gražūs veideliai. Jos taip žavingai šypsosi. Va, kur natūralus grožis! O tu, nuleidęs akis žemyn, nematai nei gražių suknelių, nei liaunų liemenėlių!

– Bet užtat aš žinau, kuri madų rodytoja turi gražiausias kojas! – atsako žiūrovas.

ŠOVINISTAS

Viena ponija klausia, kodėl jos pažįstamas, seniai vedęs, o dar neturi vaikų.

– Matote – aiškina kita, – jis yra savotiškas šovinistas ir...

– Kas čia tokio, – nu-traukia anoji. Jeigu jis turi šovinių, kodėl gi nepašaudų?

KAIP ATsiranda IŠRADIMAI?

Kartą Einšteino paklausė, kaip atsiranda išradimai, kurie pakeičia pasaulį?

– Labai paprastai – atsakė mokslininkas – Visi žino, kad kokį nors dalyką neįmanoma padaryti. Tačiau atsiranda kažkoks nevykėlis, kuris to nesupranta. Jis ir daro išradimus.

ATTENTION ALL FRIENDS OF ST. ALOYSIUS / ST. JOSEPH PARISHES

These parishes cordially invite you to attend their Fourth Annual Reverse Raffle on Friday, October 31, 1997. This great event starts at 6:00 PM. at Casa Di Borally in Richmond Heights, Ohio. The Raffle features a Family Style Dinner and a chance to win grand prize of \$2,000.00. There will also be additional sideboards available. Come and join us for an evening of fun! But hurry – only 200 main board tickets are available.

For additional information – please contact Diedra Wilson 451-3262.

HOUSE FOR SALE

Wellkept 2 bedroom bungalow, water-free basement, neatly landscaped yard. Large 2.5 car garage, Vinyl Siding, All drapes & appliances included. Great, convenient location.

\$60,000

If interested call: 486-7886

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS:

antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000